

Broj 26

SLUŽBENE NOVINE
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Izdanje na bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku

СЛУЖБЕНЕ НОВИНЕ
ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
Издање на босанском, хрватском и српском језику

Godina XVII – Broj 26

Srijeda, 5. 5. 2010. godine
S A R A J E V O

ISSN 1512-7079

PARLAMENT FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

473

Na osnovu člana IV.B.7 a)(IV) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, donosim

UKAZ

O PROGLAŠENJU ZAKONA O RUDARSTVU FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Proglašava se Zakon o rudarstvu Federacije Bosne i Hercegovine koji je donio Parlament Federacije BiH na sjednici Predstavničkog doma od 21. aprila 2010. godine i na sjednici Doma naroda od 28. januara 2010. godine.

Broj 01-02-224/10
29. aprila 2010. godine
Sarajevo

Predsjednica
Borjana Krišto, s. r.

ZAKON

O RUDARSTVU FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

I. OPĆE ODREDBE

Član 1.

Predmet Zakona

Ovim zakonom uređuje se: pravni status rudnog blaga, odnosno mineralnih sirovina, način i uvjeti upravljanja mineralnim sirovinama, zaštita, izvođenje rudarskih radova, mjere zaštite na radu, obustava izvođenja i trajni prekid rudarskih radova, tehnička dokumentacija i projektovanje, rudarska mjerenja i rudarski planovi, inspekcijski nadzor, zaštita i uređenje prostora, kaznene odredbe i druga pitanja vezana uz upravljanje mineralnim sirovinama na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija).

Rudno blago je dobro od općeg interesa i pod posebnom je zaštitom.

Član 2.

Značenje izraza

Izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

1. mineralne sirovine su neobnovljiva i obnovljiva prirodna bogatstva koja je moguće neposredno ili posredno privredno koristiti;
2. upravljanje mineralnim sirovinama obuhvata sve postupke i radnje potrebne za (optimalnu) eksploataciju i korištenje mineralnih sirovina;
3. rudnik je ograničeni zemljišni prostor gdje se vrši eksploatacija mineralnih sirovina uključujući opremu, mašine, zgrade, građevinsku infrastrukturu, deponije, odlagališta, skladišta i druge objekte potrebne za izvođenje rudarskih radova;
4. rudnik u pravnom smislu je privredno društvo čija je osnovna djelatnost eksploatacija mineralnih sirovina;
5. rudarski objekt je objekt u eksploatacionom polju na površini i/ili ispod zemlje namijenjen eksploataciji mineralnih sirovina i izvođenju drugih rudarskih radova koji nisu direktno vezani uz eksploataciju mineralnih sirovina;
6. rudarska infrastruktura su objekti rudnika potrebni od početka do završetka radova na eksploataciji mineralnih sirovina (pristupni putevi, elektrouređaji i objekti, objekti vodosnabdijevanja, zgrade za ljude i opremu i dr.);
7. prostor za otkopavanje je prostor na površini i/ili ispod zemlje, sastoji se od zemljišta za pristup i zemljišta određenog za eksploataciju mineralnih sirovina, označen graničnim linijama između određenih geografskih koordinata povezanih na geodetsku mrežu;
8. plan - karta rudničkog prostora je katastarska karta u propisanom mjerilu sa označenim granicama i brojevima parcela, koja na početku eksploatacije ne smije biti starija od šest mjeseci i mora se najmanje jednom godišnje dopunjavati;

9. eksploatacija je vađenje mineralne sirovine iz ležišta i njena prerada ili oplemenjivanje;
10. vađenje obuhvata sve potrebne radnje da se dođe do mineralne sirovine u ležištu - otvaranje, priprema za otkopavanje, otkopavanje i doprema na obogaćivanje i /ili skladištenje;
11. bušotinska eksploatacija uključuje sve potrebne radnje da se ležište pripremi za crpljenje, da se crpljenje izvede i mineralna sirovina uključi u preradu;
12. prerada ili oplemenjivanje mineralnih sirovina, prema ovom zakonu, jeste odabiranje, sortiranje, odrobljenje, mljevenje i sušenje mineralne sirovine, odvajanje korisnog minerala od prateće jalovine, te odvajanje pojedinih mineralnih komponenata, kao i odstranjivanje nečistoća i vode iz nafte i prirodnog gasa kada su navedene radnje u tehnološkoj vezi sa eksploatacijom;
13. skladištenje uključuje sve potrebne radnje za uskladištenje mineralnih sirovina u čvrstom, rasutom, tekućem i gasovitom stanju;
14. rekultivacija napuštenih i eksploatacionih prostora, uključuje sve radnje koje je potrebno izvršiti na rudničkom prostoru u cilju završne sanacije i revitalizacije površina degradiranih rudarskim radovima u skladu sa rudarskim projektom;
15. eksploataciono polje je dio zemljine površine ograničeno pravim linijama, prirodnim ili vještačkim granicama koje se prostiru do određene dubine zemlje između vertikalnih ravni položenih kroz te granice, sa označenim tačkama i definiranim koordinatama;
16. geološka sredina za skladištenje ugljovodonika je poseban oblik skladišta koji se izrađuje u kompaktnom i neraspucalom stijenskom masivu;
17. geotermalni energetski izvor je izvor toplote uvjetovan zemljinom toplotom koja se odražava kroz termalne fluide i toplotni efekt stijena;
18. sigurnosni stub je zaštitno područje gdje nije dozvoljeno otkopavanje mineralnih sirovina, kojim se zaštićuju podzemni i površinski objekti i dobra od općeg interesa;
19. metoda otkopavanja je niz tehničkih postupaka, mjera, procesa i redoslijeda radnji kod otkopavanja mineralnih sirovina sa rudarskim radovima u okviru konstrukcijski određenih elemenata otkopnog polja ili otkopnog radilišta;
20. jama je rudarski objekt sa podzemnim načinom eksploatacije;
21. postrojenje je skup uređaja i instalacija povezanih u funkcionalnu cjelinu kod kojih zajednička funkcija služi istom zajedničkom cilju;
22. otkopno polje ili revir je ograničeno područje za otkopavanje sa zasebnim ulaznim i izlaznim komunikacijskim putevima i putevima za zračnu struju sa specifičnim konstrukciono određenim elementima, koje se može podijeliti na blokove, etaže, horizonte i pojedinačna radilišta;
23. otkopno radilište je dio otkopnog polja gdje se izvode radovi. Radilišta imaju svoj naziv;

24. klasifikacija i kategorizacija mineralnih sirovina je postupak kojim se mineralne sirovine razvrstavaju u klase i kategorije prema osobinama, mogućnostima primjene, izdašnostima, stepenu istraženosti i ekonomske opravdanosti;
25. rezerve mineralnih sirovina su količine mineralnih sirovina utvrđene u ležištu;
26. pojave mineralnih sirovina su mineralne sirovine koje nisu dovoljno istražene ili izdašne za ekonomičnu eksploataciju;
27. rudno blago su sve mineralne sirovine iz člana 7. ovog zakona koje se eksploatišu pod uvjetima i na način propisan ovim zakonom;
28. pristupno zemljište je zemljište preko kojeg je moguć pristup do prostora za eksploataciju;
29. pojava opasnosti je svaka pojava u procesu eksploatacije mineralnih sirovina i drugih radova koja ugrožava zdravlje i život ljudi, imovinu i okoliš;
30. rudarska metoda iskopa i ugradnja osnovne podgrade pri izradi podzemnih rudarskih prostorija je metoda koja omogućava stabilnost i samonosivost prostora osiguranog osnovnom podgradom;
31. rudarski radovi su radovi koji se izvode u svrhu istraživanja i eksploatacije mineralnih sirovina;
32. rudarska metoda rada je metoda kod koje se primjenjuje tehnologija određena tehničkim propisima i propisima iz oblasti zaštite na radu u rudarstvu;
33. jedinica mjere mineralne sirovine u čvrstom stanju je kubni metar mineralne sirovine u ležištu;
34. čvrsto stanje mineralne sirovine podrazumijeva primarno stanje mineralne sirovine u ležištu;
35. površinski kop je rudarski objekt sa površinskim načinom eksploatacije mineralnih sirovina;
36. podzemno spremište je uređen prostor za podzemno spremanje gasova, tečnosti (osim vode) i čvrstih materija;
37. izvođač je privredno društvo koje ima odobrenje nadležnog organa za izvođenje rudarskih radova ili pojedinih tehnoloških cjelina;
38. izvođač rudarskih i drugih radova je privredno društvo koje je upisano u sudski registar i koje je organu nadležnom za inspekcijski nadzor dostavilo obavještenje o početku obavljanja djelatnosti i ispunjavanju uvjeta tehničke opremljenosti, zaštite na radu, zaštite i unapređenja životne sredine i drugih uvjeta propisanih za obavljanje te ili tih djelatnosti;
39. rudničke vode su vode koje se nalaze na prostoru gdje se vrši ili je završena eksploatacija mineralnih sirovina, odlagalištima iskopanog zemljanog materijala, jalovištima i koje se dreniraju u susjedna vodna tijela uključujući površinske vodne tokove, podzemne vode, jezera, močvare i more.

Član 3. Svrha Zakona

Svrha ovog Zakona je upravljanje mineralnim sirovinama s ciljem:

1. postizanja racionalne i održive eksploatacije mineralnih sirovina;
2. postizanja društvenog i privrednog razvoja;
3. zaštite rudnog blaga;
4. osiguranja učestvovanja javnosti u donošenju odluka koje se odnose na rudna bogatstva; i
5. upravljanje mineralnim sirovinama obuhvata sve postupke i radnje potrebne za optimalnu eksploataciju i korištenje mineralnih sirovina koje će vršiti federalna, odnosno kantonalna vlast.

Član 4. Upravljanje mineralnim sirovinama

Upravljanje mineralnim sirovinama je u nadležnosti Federacije i kantona koji u skladu sa ovim Zakonom programiraju, planiraju i nadziru eksploataciju mineralnih sirovina uz osiguranje njihovog racionalnog iskorištenja u skladu sa propisima o sigurnosti rudarskih objekata i zaposlenih i o zaštiti okoliša i prirodnih vrijednosti.

Član 5. Primjena Zakona

Ovaj Zakon se ne primjenjuje na djelatnosti vezane uz vršenje prijevoza mineralnih sirovina (tereta) u: željezničkom prijevozu na prugama javnog saobraćaja, drumskom saobraćaju na javnim cestama, u pomorskom i riječnom prijevozu, zračnom prijevozu, cjevovodnom transportu od predajne stanice, odnosno od uvođenja u sabirni cjevovod ili od posljednje mjerne stanice za izlaz, ukoliko taj cjevovod služi za neposrednu i isključivu predaju trećim licima i drugim pogonima čija djelatnost nije eksploatacija i priprema mineralnih sirovina.

Upravljanje vodama vrši se prema posebnom zakonu.

Član 6. Rudarska djelatnost

Rudarska djelatnost, u smislu ovog zakona, obuhvata: rudarske istražne radove, eksploataciju mineralnih sirovina uključujući otvaranje, pripremanje, otkopavanje, transport, odlaganje, dopremu, preradu i uskladištenje mineralnih sirovina, izradu i reviziju tehničke dokumentacije za tu djelatnost (izvještaji, studije, elaborati, planovi i projekti), sanaciju i tehničku rekultivaciju zemljišta oštećenog rudarskim radovima.

Član 7. Mineralne sirovine

Mineralnim sirovinama, u smislu ovog zakona, smatraju se sve organske i neorganske mineralne sirovine koje se nalaze u čvrstom, tečnom i gasovitom stanju, u primarnom obliku (ležištu) ili u nanosima, jalovištima, topioničkim troskama i prirodnim rastvorima i to:

1. energetske mineralne sirovine - sve vrste fosilnih ugljeva, ugljovodonici u čvrstom, tečnom i gasovitom stanju, sve vrste bituminoznih i uljnih stijena, ostali gasovi koji se nalaze u zemlji i radioaktivne mineralne sirovine;
2. mineralne sirovine iz kojih se mogu proizvoditi metali i njihova jedinjenja;
3. sve vrste soli i solnih voda i gasovi koji se sa njima javljaju;
4. nemetalne mineralne sirovine: abrazivi, azbesti, barit, bentonit, bijeli boksit, cementni laporci, dijasomit, dolomit, feldspat, fluorit, gips, grafit, kreda, krečnjak, kvarc, kvarcni pijesak, kvarcit, keramičke i vatrostalne gline, keramziti, škriljci, liskuni, magneziti, opekarske gline, pirofiliti, sumpor, tuf, talk, talkni škriljci, tehničko- građevinski kamen, arhitektonsko-građevinski kamen, ukrasno i poludrago kamenje, šljunak i pijesak za građevinarstvo izvan vodenih tokova;
5. sve sekundarne mineralne sirovine koje se javljaju kao neiskorišteni ostatak dobijanja, obogaćivanja i prerade primarnih mineralnih sirovina i
6. sve nenabrojane mineralne sirovine prirodnog porijekla.

Upravljanje mineralnim sirovinama iz člana 7. stav 1. tač. 1., 2. i 3. ovog zakona vrši Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije (u daljnjem tekstu: Federalno ministarstvo).

Upravljanje mineralnim sirovinama iz člana 7. stav 1. tač. 4., 5. i 6. ovog zakona vrše kantonalna ministarstva nadležna za rudarstvo.

Vlada Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Vlada Federacije) ima pravo donijeti odluku za eksploataciju mineralne sirovine od posebnog interesa za Federaciju.

Član 8.

Rudarski radovi

Rudarski radovi u smislu ovog zakona su:

1. rudarski istražni radovi i radovi na eksploataciji mineralnih sirovina na površini i/ili ispod površine zemlje, u tekućim i stajaćim vodama, obalnom moru, na morskom dnu, u primarnom nalazištu, naplavinama, iskopanom materijalu i jalovištima;
2. priprema, otvaranje, eksploatacija, uređivanje zemljišta u vrijeme eksploatacije, crpljenje, obogaćivanje, uskladištavanje i sanacija i rekultivacija otkopanih prostora;
3. ispitivanje novih eksplozivnih sredstava u cilju provjere sigurnosti i upotrebljivosti u rudarstvu;
4. sve vrste miniranja na površini i/ili ispod zemlje, primarna i sekundarna miniranja i sva masovna miniranja kod otkopnih i drugih rudarskih radova;
5. odlaganje otkrivke i drugih materijala koji nastaju pri izvođenju rudarskih istražnih radova i eksploataciji mineralnih sirovina;
6. izrada jamskih karata i karata etaža na površinskim kopovima;
7. izrada planova odvodnjavanja površinskih kopova i jamskih rudarskih prostorija i njihova zaštita od površinskih i podzemnih voda;

8. izrada planova sanacije podzemnih prostorija i ugrađivanja osnovne podgrade;
9. izrada planova provjetravanja, injektiranja i ankerisanja;
10. izrada tunela, galerija i drugih podzemnih prostorija, nasipa, usjeka, deponija, odlagališta, etažnih puteva, odvodnih kanala i građevinskih objekata rudarskim metodama rada na površini i/ili ispod zemlje, jamskih iskopa kao i podgrađivanja u toku izvođenja rudarskih istražnih radova i eksploatacije mineralnih sirovina i etažnih i drugih puteva u eksploatacionom polju;
11. izrada i korištenje skladišta fluida u geološkim sredinama;
12. eksploatacija geotermalnih energetskih izvora;
13. rekonstrukcija i održavanje rudarskih prostorija poslije prekida eksploatacije mineralnih sirovina;
14. crpljenje podzemnih voda - bušotinska eksploatacija iz člana 2. tačka 11. ovog zakona, kao i crpljenje podzemnih i površinskih voda, te regulacija vodotoka na površini koji se nalaze unutar ležišta u cilju stvaranja uvjeta za eksploataciju predmetnog ležišta;
15. zatvaranje rudarskih objekata, sanacija i rekultivacija zemljišta oštećenog rudarskim radovima;
16. sanacija i rekultivacija napuštenih istražnih prostora, površinskih kopova i rudnika rudarskim metodama rada i
17. radovi montaže, demontaže i održavanja u rudarstvu.

Član 9.

Rudarski objekti i postrojenja

Rudarski objekti i postrojenja u smislu ovog Zakona su:

1. objekti i postrojenja u sastavu rudnika neposredno vezani uz tehnološki proces rudarskih istražnih radova, eksploatacije, pripreme, preradu i oplemenjivanje mineralnih sirovina, kao i magacini eksplozivnih sredstava koji se nalaze na površini;
2. industrijski kolosijeci, viseće žičare, putevi i motorna vozila za prijevoz mineralnih sirovina u ležištu i od ležišta do objekata za preradu ili oplemenjivanje i odlagališta, ukoliko se prijevoz ne vrši javnim putevima, kao i skladišni prostori, radionice rudnika koje služe za remont i održavanje opreme u tehnološkom procesu eksploatacije mineralnih sirovina koje se nalaze u krugu rudnika;
3. hidrotehnički objekti i postrojenja za odvodnjavanje i zaštitu rudnika od voda;
4. naftovodi, gasovodi i sonovodi od pumpne stanice do razdjelno-sabirnih stanica i od ovih do rezervoara industrijske stanice;
5. električna mreža rudnika sa objektima, postrojenjima i uređajima koji su sa njom u neposrednoj funkciji ili galvanskoj vezi, kao i mreža i uređaji za sporazumijevanje, signalizaciju, nadzor i upravljanje;

6. lampare, garderobe sa kupatilima, prostorije stanice za spašavanje i prostorije za smještaj i održavanje samospasioca i instrumenata za kontrolu jamskih gasova i mikroklima i

7. objekti i postrojenja koji nisu neposredno vezani uz radove na eksploataciji energetskih mineralnih sirovina - lokalni i magistralni cjevovodi, gasovodi i drugi **tehnološki cjevovodi, mjerno-redukcione stanice**, kao i objekti i postrojenja za preradu ili oplemenjivanje mineralnih sirovina, **te objekti za skladištenje fluida.**

Član 10.

Pravo na eksploataciju mineralnih sirovina

Pravo na eksploataciju mineralnih sirovina stiče se na osnovu odobrenja za eksploataciju i na osnovu dozvola u skladu sa ovim zakonom.

Pravo iz stava 1. ovog člana može se prenijeti na drugo pravno lice uz saglasnost organa koji je to pravo dodijelilo.

Pravo eksploatacije mineralnih sirovina može steći domaće i strano pravno lice pod uvjetima i na način propisan ovim zakonom.

Člana 11.

Eksploataciono polje

Eksploatacija mineralnih sirovina dozvoljena je samo unutar granica eksploatacionog polja.

Eksploataciono polje nalazi se unutar granica istražnog prostora.

Oblik i veličina eksploatacionog polja utvrđuje se u zavisnosti od vrste mineralne sirovine, uvjeta racionalne eksploatacije i potrebnog prostora za smještaj rudarskih objekata infrastrukture.

Eksploataciono polje obuhvata površinsku kop-jamu, transportne i pristupne puteve na etaže, prostor za preradu ili oplemenjivanje, odlagališta, vodosabirnike, magazine eksplozivnih sredstava, trafostanice, radionički prostor, uredski i sanitarni prostor.

Ležišta mineralnih sirovina mogu se podijeliti na više eksploatacionih polja.

Član 12.

Zabrana eksploatacije mineralnih sirovina pri izvođenju građevinskih radova

Privredno društvo, odnosno izvođač rudarskih radova kada prilikom iskopa temelja za građevinski objekat naiđe na pojavu bilo koje mineralne sirovine iz člana 7. ovog Zakona mora o tome obavijestiti Federalno ministarstvo, odnosno kantonalno ministarstvo nadležno za rudarstvo koje će donijeti odluku o daljnjim aktivnostima.

Zabranjeno je na osnovu građevinske dozvole iskopom temelja za građevinski objekat vršiti eksploataciju mineralnih sirovina, izuzev crpljenja podzemnih voda u funkciji odvodnjavanja jame.

II. UPRAVLJANJE MINERALNIM SIROVINAMA

Član 13.

Strategija upravljanja mineralnim sirovinama

Strategiju upravljanja mineralnim sirovinama priprema Federalno ministarstvo.

Strategiju upravljanja mineralnim sirovinama na prijedlog Federalnog ministarstva, usvaja Vlada Federacije.

Detaljan sadržaj i način izrade strategije upravljanja mineralnim sirovinama propisuje Federalni ministar energije, rudarstva i industrije (u daljnjem tekstu: federalni ministar).

Član 14.

Plan upravljanja mineralnim sirovinama

Za provođenje strategije upravljanja mineralnim sirovinama donosi se Plan upravljanja mineralnim sirovinama.

Plan upravljanja mineralnim sirovinama izrađuje Federalni zavod za geologiju (u daljnjem tekstu: Federalni zavod).

Na prijedlog Federalnog zavoda plan upravljanja mineralnim sirovinama usvaja Vlada Federacije.

Detaljan sadržaj i način izrade plana upravljanja mineralnim sirovinama propisat će federalni ministar.

Član 15.

Plan upravljanja mineralnim sirovinama i prostorno planiranje

Plan upravljanja mineralnim sirovinama je stručna podloga za izradu prostornih planova Federacije i kantona.

III. IZVOĐENJE RUDARSKIH RADOVA

Član 16.

Uvjeti za izvođenje radova

Rudarsku djelatnost može obavljati privredno društvo upisano u registar društava, koje je organu nadležnom za inspekcijski nadzor dostavilo obavještenje o početku obavljanja djelatnosti i ispunjavanju uvjeta tehničke opremljenosti, zaštite na radu, zaštite i unapređenja životne sredine i drugih uvjeta propisanih za obavljanje te ili tih djelatnosti.

Kada privredno društvo izvođenje radova povjerava drugom privrednom društvu tada je obavezno zaključiti odgovarajući ugovor sa izvođačem radova koji ispunjava propisane uvjete iz stava 1. ovog člana.

Izvođači radova dužni su postupati po odredbama ovog Zakona i provedbenim propisima donesenim na osnovu njega.

Propis o uvjetima za obavljanje rudarske djelatnosti donijet će Federalno ministarstvo.

Član 17.

Način izvođenja rudarskih radova

Pri obavljanju rudarske djelatnosti privredno društvo, odnosno izvođač rudarskih radova mora poštovati tehničke propise i normative u rudarstvu (u daljnjem tekstu: tehnički propisi), propise o zaštiti na radu, zaštiti okoliša, uvjete utvrđene u urbanističkoj

saglasnosti i druge propise, osigurati lična zaštitna sredstva zaposlenicima i provoditi propise o zaštiti ljudi i imovine.

Član 18. Više izvođača rudarskih radova

Kada u istom rudničkom prostoru radove izvode dva ili više izvođača rudarskih radova privredno društvo gdje se izvode radovi dužno je osigurati provođenje svih mjera zaštite na radu i zaštite zdravlja zaposlenika.

Zaposlenici izvođača rudarskih radova iz stava 1. ovog člana moraju biti upoznati sa propisima i mjerama zaštite na radu, te opasnostima koje mogu nastati tokom izvođenja radova.

Obaveza privrednog društva iz stava 1. ovog člana ne oslobađa odgovornosti svakog pojedinačnog izvođača rudarskih radova za provođenje svih mjera zaštite na radu i zaštite zdravlja zaposlenika.

Prije početka izvođenja rudarskih radova privredno društvo gdje se izvode rudarski radovi i izvođač rudarskih radova međusobne obaveze i odgovornosti u provođenju mjera zaštite na radu i zaštite zdravlja zaposlenika regulirat će pisanim ugovorom.

Član 19. Propisi pri izvođenju rudarskih radova

Za provođenje tehničkih mjera i mjera zaštite pri izvođenju rudarskih radova federalni ministar donosi propise za radove iz sljedećih oblasti:

1. eksploatacija mineralnih sirovina na površini i/ili ispod zemlje;
2. eksploatacija mineralnih sirovina dubinskim bušenjem;
3. električna postrojenja i instalacije u rudnicima sa površinskom i podzemnom eksploatacijom mineralnih sirovina;
4. radovi na površini i/ili ispod zemlje koji nisu vezani uz radove eksploatacije mineralnih sirovina;
5. radovi pri preradi mineralnih sirovina i
6. skladištenje i trošenje sekundarnih ili trenutno otpadnih sirovina u rudarstvu i korisnih mineralnih sirovina dobijenih kroz istražne radove.

Dodatne posebnosti za izvođenje radova iz stava 1. ovog člana mogu se utvrditi općim aktom izvođača rudarskih radova uz primjenu propisa iz stava 1. ovog člana, kao i drugih propisa koji se primjenjuju kod izvođenja rudarskih radova.

Ako se rudarskim radovima izrađuju podzemni objekti kojima nije namjena eksploatacija mineralnih sirovina, prilikom njihovog izvođenja, pored propisa iz stava 1. ovog člana, moraju se primjenjivati tehnički i drugi propisi o građenju tih objekata.

Poslije izvršenih radova iskopa i osnovnog podgrađivanja iz stava 3. ovog člana vrši se tehnički pregled izvršenog iskopa, odnosno osnovnog podgrađivanja i o tome izdaje odgovarajuća saglasnost.

Saglasnost za mineralne sirovine iz člana 7. stav 1. tač. 1., 2. i 3. izdaje Federalno ministarstvo, a za mineralne sirovine iz člana 7. stav 1. tač. 4., 5. i 6. izdaju kantonalna ministarstva nadležna za rudarstvo.

Privredno društvo, odnosno izvođač rudarskih radova na podzemnom objektu iz stava 3. ovog člana dužan je komisiji za tehnički pregled pored dokumentacije propisane zakonom predočiti i saglasnost iz stava 5. ovog člana.

Propise koji uređuju zaštitu na radu i zaštitu zdravlja zaposlenika u rudarstvu iz stava 1. ovog člana donosi federalni ministar, uz saglasnost sa federalnim ministrima nadležnim za rad i zdravstvo.

Član 20.

Služba spašavanja, vatrogasna služba i služba prve pomoći

Privredno društvo koje izvodi podzemne rudarske radove u potencijalno požarnim i eksplozivno opasnim objektima ili radilištima pri kojima mogu nastati otrovni gasovi, pare, prodori gasova, vode i mulja, mora organizirati službu spašavanja i snabdijeti je potrebnom opremom. Više privrednih društava može organizirati zajedničku službu spašavanja.

Na površinskim kopovima mora se organizirati služba spašavanja u slučaju da nije moguće uspješno provoditi spašavanje sa postojećim službama.

Privredno društvo dužno je organizirati vatrogasnu službu i službu prve pomoći ili zaključiti ugovor sa odgovarajućim službama u mjestu gdje se nalazi privredno društvo.

Način organiziranja, minimum stručne osposobljenosti i tehničke opremljenosti službe spašavanja, vatrogasne službe i službe prve pomoći propisuje federalni ministar, uz saglasnost sa federalnim ministrom zdravstva.

Član 21.

Postupak kod pojava iznenadnih opasnosti

Svaki zaposlenik dužan je odmah obavijestiti nadređenog o svakoj pojavi opasnosti, posebno o pojavama eksplozivnih, zagušljivih i otrovnih gasova, prodorima vode, mulja, blata, gorskim udarima i obrušavanjima, pojavi nadvjesa, nestabilnim kosinama, neeksplozivnim manskim punjenjima i drugim pojavama opasnosti, koje mogu ugroziti zaposlene, objekte i uređaje.

O svim pojavama opasnosti iz stava 1. ovog člana odgovorno lice privrednog društva dužno je odmah obavijestiti nadležnu rudarsku inspekciju.

Privredno društvo, odnosno izvođač rudarskih radova dužan je odmah obavijestiti Federalno ministarstvo, odnosno kantonalno ministarstvo nadležno za rudarstvo, nadležnog rudarskog inspektora i organ uprave nadležan za unutrašnje poslove o svakom smrtnom slučaju, grupnoj povredi, teškoj povredi na radu i svakoj drugoj rudarskoj nesreći i o uzrocima nesreće u privrednom društvu.

U slučaju pojave opasnosti kada je ugrožena sigurnost zaposlenih, objekata i opreme pri izvođenju rudarskih radova, akciju spašavanja vodi odgovorno lice određeno općim aktom privrednog društva.

Ako rudarski inspektor utvrdi da vođenje akcije spašavanja nije dovoljno stručno i efikasno, usmeno će odrediti odgovarajuću upravnu mjeru.

Privredno društvo dužno je u slučaju rudarske nesreće u drugom privrednom društvu pružiti odgovarajuću pomoć, kao i na poziv rudarskog inspektora, odnosno ugroženog privrednog društva.

Član 22.

Provođenje stručnih poslova u oblasti zaštite na radu i zdravlja zaposlenika na radu

Privredno društvo, odnosno izvođači rudarskih radova moraju provoditi i osigurati nadzor nad primjenom tehničkih propisa i propisa iz područja zaštite na radu i zaštite zdravlja zaposlenika.

Privredno društvo, odnosno izvođač podzemnih rudarskih radova mora obavezno organizirati službu zaštite na radu i osigurati da zadatke zdravstvene zaštite obavlja ovlaštena zdravstvena ustanova.

Privredno društvo, odnosno izvođač rudarskih radova na površinskim kopovima zavisno od specifičnih uvjeta za eksploataciju dužan je organizirati službu zaštite na radu ili odrediti posebno lice za nadzor nad provođenjem tehničkih normativa i mjera zaštite na radu.

Zadatak službe zaštite na radu je:

1. neposredna kontrola provođenja svih propisanih mjera zaštite na radu;
2. vođenje evidencije o nesretnim slučajevima, profesionalnim oboljenjima, povredama na radu, gorskim udarima i drugim iznenadnim pojavama koje ugrožavaju živote zaposlenika i opremu u privrednom društvu po mjestu nastanka, uzrocima i nastalim posljedicama;
3. proučavanje uzroka nesretnih slučajeva, profesionalnih oboljenja, povreda na radu, gorskih udara i drugih iznenadnih pojava koje ugrožavaju živote zaposlenih i opremu i davanje prijedloga za poduzimanje mjera i metoda rada koje osiguravaju uspješno otklanjanje tih uzroka;
4. praćenje zdravstvenog stanja zaposlenika i predlaganje mjera za unapređenje zdravstveno-higijenskih uvjeta pri radu;
5. davanje prijedloga upravi privrednog društva za unapređenje zaštite na radu i zaštite zdravlja zaposlenika;
6. davanje stručnih mišljenja da li su rudarski projekti izrađeni u skladu sa propisanim mjerama zaštite na radu i
7. obavljanje i drugih poslova i ovlaštenja koja su joj data općim aktom privrednog društva.

Zadatke službe zaštite na radu obavlja potreban broj lica visoke stručne spreme odgovarajuće struke koja imaju najmanje dvije godine radnog iskustva stečenog nakon položenog stručnog ispita.

Izuzetno, poslove neposredne kontrole provođenja mjera zaštite na radu mogu obavljati i lica koja imaju višu ili srednju stručnu spremu odgovarajućeg smjera i pet godina radnog iskustva stečenog nakon položenog stručnog ispita.

Rukovodilac službe zaštite na radu kod podzemnog načina eksploatacije mineralnih sirovina može biti lice sa visokom stručnom spremom, rudarski fakultet i fakultet sigurnosti i pomoći, i koje ima najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima tehničkog rukovođenja u jami.

Rukovodilac službe zaštite na radu u podzemnim radovima koji nisu vezani uz eksploataciju mineralnih sirovina može biti lice sa visokom stručnom spremom rudarskog, geološkog ili drugog odgovarajućeg smjera.

Privredno društvo, odnosno izvođač rudarskih radova mora prije početka izvođenja radova izraditi uputstva koja će sadržavati način izvođenja radova i mjere zaštite koje se moraju provoditi pri izvođenju radova u cilju zaštite života i zdravlja zaposlenika. Uputstva se moraju pravovremeno usklađivati sa nastalim promjenama uvjeta rada.

Član 23.

Rukovodeća lica u rudarstvu

Poslove i zadatke stručnog rukovođenja pri izvođenju rudarskih radova, izradi i reviziji rudarskih projekata, vršenju nadzora, samostalnom obavljanju rudarskih mjerenja i druge poslove pri eksploataciji mineralnih sirovina mogu obavljati zaposlenici koji ispunjavaju propisane uvjete stručne spreme i radnog iskustva i koji su položili stručni ispit.

Privredno društvo dužno je svojim općim aktom utvrditi obavezu stručnog usavršavanja i provjeru stručne osposobljenosti za zaposlenike koji rade na poslovima za koje je, prema odredbama ovog zakona, propisana stručna sprema i radno iskustvo.

Poslove iz stava 1. ovog člana u jamama ugroženim metanom i/ili opasnom ugljenom prašinom mogu obavljati samo lica koja, pored ovih zakonom propisanih uvjeta u pogledu stručne spreme, radnog iskustva i stručnog ispita, imaju najmanje tri godine radnog iskustva od čega najmanje dvije godine radnog iskustva stečenog nakon položenog stručnog ispita u ovakvim jamama.

Izuzetno, poslove iz stava 1. ovog člana mogu obavljati i zaposlenici koji su radili najmanje četiri godine u jamama od čega najmanje dvije godine u jamama ugroženim metanom i opasnom ugljenom prašinom.

Član 24.

Glavno tehničko rukovođenje u jamskoj i površinskoj eksploataciji

Poslove glavnog tehničkog rukovođenja u privrednom društvu koje se bavi jamskom eksploatacijom mineralnih sirovina može obavljati zaposlenik koji ispunjava uvjete iz člana 26. ovog zakona i ima najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima tehničkog rukovođenja u jami.

Poslove glavnog tehničkog rukovođenja u privrednom društvu koje se bavi površinskom eksploatacijom mineralnih sirovina može obavljati zaposlenik koji ispunjava uvjete iz člana 26. ovog zakona i ima najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima tehničkog rukovođenja na površinskom kopu.

Poslove glavnog tehničkog rukovođenja u privrednom društvu koje se bavi jamskom i površinskom eksploatacijom mineralnih sirovina može obavljati zaposlenik koji ispunjava uvjete iz člana 26. ovog zakona i ima najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima tehničkog rukovođenja u jami ili tri godine radnog iskustva na poslovima tehničkog rukovođenja na površinskom kopu.

Član 25.
Glavno tehničko rukovođenje u eksploataciji nafte i
zemnog gasa

Poslove glavnog tehničkog rukovođenja u privrednom društvu koje se bavi eksploatacijom nafte i/ili gasa može obavljati zaposlenik koji ispunjava uvjete iz člana 26. ovog zakona i ima najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima tehničkog rukovođenja u privrednom društvu koje se bavi eksploatacijom nafte i/ili gasa.

Član 26.
Tehničko rukovođenje

Poslove tehničkog rukovođenja u privrednom društvu koje se bavi rudarskom djelatnošću može obavljati zaposlenik koji ima visoku stručnu spremu rudarske struke odgovarajućeg smjera i najmanje tri godine radnog iskustva i položen stručni ispit.

Član 27.
Rudarska mjerenja

Poslove rudarskog mjerenja u jamama i na površinskim kopovima može obavljati zaposlenik koji ima visoku ili srednju stručnu spremu odgovarajuće struke, položen stručni ispit i najmanje dvije godine radnog iskustva stečenog nakon položenog stručnog ispita.

Član 28.
Nadzornik u rudarskim objektima

Poslove nadzornika u rudarskim objektima može obavljati zaposlenik koji ima najmanje srednju stručnu spremu odgovarajućeg smjera i dvije godine radnog iskustva stečenog nakon položenog stručnog ispita.

Član 29.
Poslovođa u rudarskim objektima

Poslove poslovođe u rudarskim objektima može obavljati zaposlenik koji ima najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima nadzornika u odgovarajućem objektu.

Član 30.
Samostalno rukovanje eksplozivnim sredstvima

Poslove samostalnog rukovanja eksplozivnim sredstvima mogu obavljati i zaposlenici koji imaju visoku, višu ili srednju stručnu spremu rudarske struke i koji su stekli teorijska i praktična znanja o eksplozivnim sredstvima i miniranju.

Poslove samostalnog rukovanja eksplozivnim sredstvima mogu obavljati kvalifikovani zaposlenici rudarske struke koji imaju najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima kvalifikovanog zaposlenika rudarske struke i položen ispit iz poznavanja propisa, primjene i praktičnog rukovanja eksplozivnim sredstvima.

Federalni ministar donijet će propise za polaganje ispita za samostalno rukovanje eksplozivnim sredstvima.

Član 31.
Stručna sprema

Pod školama i fakultetima odgovarajuće struke za obavljanje poslova iz čl. od 24. do 30. ovog zakona podrazumijevaju se za poslove:

1. samostalno rukovanje eksplozivnim sredstvima - položen ispit za kvalifikovanog zaposlenika rudarske struke, rudarska tehnička škola odnosno rudarski fakultet;
2. nadzor nad jamskim i površinskim eksploatacionim radovima - rudarska tehnička škola;
3. nadzor u objektima oplemenjivanja i obogaćivanja mineralnih sirovina - rudarska , mašinska i tehnološka ili hemijska tehnička škola;
4. nadzor nad eksploatacijom nafte i gasa - rudarska odnosno geološka tehnička škola;
5. nadzor nad elektropostrojenjima i radovima - elektro- tehnička škola;
6. nadzor nad mašinskim postrojenjima i radovima - mašin- ska tehnička škola;
7. nadzor nad građevinsko-montažnim i drugim specijalnim radovima - građevinska, tehnička odnosno druga odgova- rajuća srednja škola;
8. tehničko rukovođenje rudarskim jamskim i površinskim radovima, masovnim miniranjem, službom zaštite, službom provjetravanja i službom spašavanja - rudarski fakultet i fakultet sigurnosti i pomoći;
9. tehničko rukovođenje radovima prerade ili oplemenjivanja - rudarski, tehnološki, rudarsko-mašin- ski, mašinski i elektrotehnički fakultet;
10. tehničko rukovođenje eksploatacijom nafte i gasa - rudarski, geološki ili rudarsko-naftni fakultet;
11. tehničko rukovođenje elektroslužbom - elektrotehnički fakultet;
12. tehničko rukovođenje mašinskom službom - rudarsko- mašinski ili mašinski fakultet;
13. tehničko rukovođenje sistemom odvodnjavanja - rudarski, geološki ili mašinski fakultet;
14. tehničko rukovođenje građevinsko-montažnim i drugim specifičnim radovima - građevinski odnosno drugi odgovarajući fakultet;
15. rudarsko mjerenje - geodetska ili rudarska tehnička škola odnosno geodetski ili rudarski fakultet;
16. tehničko rukovođenje službom rudarskih mjerenja - geodetski odnosno rudarski fakultet i
17. tehničko rukovođenje geološkom službom na rudniku - geološki fakultet.

Član 32.
Stručni ispit

Stručni ispit za tehničko rukovođenje, nadzor nad rudarskim radovima i samostalno obavljanje rudarskih mjerenja polažu kandidati koji imaju stručnu spremu propisanu ovim zakonom i najmanje jednu godinu radnog iskustva u oblasti rudarstva nakon sticanja stručne spreme.

Član 33. Polaganje stručnog ispita

Stručni ispit iz člana 32. polaže se pred komisijom koju imenuje federalni ministar.

Program stručnog ispita, te uvjete, način i troškove polaganja stručnog ispita provedbenim propisom utvrdit će federalni ministar.

Aktom o imenovanju komisije određuje se broj članova komisije, vrijeme na koje se komisija imenuje i naknada za rad stručne komisije.

Član 34. Radno iskustvo

Pod radnim iskustvom u smislu odredbi čl. od 23. do 30. ovog zakona smatra se iskustvo na odgovarajućim poslovima u rudarstvu stečeno nakon sticanja stručne spreme koja je uvjet za rad na određenom radnom mjestu, odnosno iskustvo stečeno nakon položenog stručnog ispita u slučajevima propisanim ovim zakonom.

Član 35. Izvođenje i nadzor rudarskih radova

Privredno društvo, odnosno izvođač rudarskih radova mora osigurati izvođenje radova prema tehničkoj dokumentaciji, tehničkim propisima i propisima o zaštiti života i zdravlja zaposlenika, a pri građenju drugih objekata i odredbe koje važe za građenje tih objekata.

Privredno društvo, odnosno izvođač rudarskih radova obavezan je osigurati stalni nadzor nad svim rudarskim radovima, postrojenjima i uređajima i instalacijama u svim smjenama od stručnih lica ili posredstvom uređaja za kontrolu i daljinsko upravljanje.

U jamama ugroženim metanom i opasnom ugljenom prašinom nadzor nad provjetravanjem mora biti stalan.

Član 36. Knjiga rudarskog nadzora

Privredno društvo dužno je voditi knjigu rudarskog nadzora u koju se unose naređenja nadležnog rudarskog inspektora izdata na licu mjesta pri vršenju nadzora u rudarskim objektima u slučaju neposredne opasnosti po život i zdravlje ljudi i materijalnih dobara.

U knjigu rudarskog nadzora unose se naređenja i direktora privrednog društva, lica odgovornog za glavno tehničko rukovođenje i rukovodioca službe zaštite na radu, koja se odnose na zaštitu na radu, a izdata su na licu mjesta pri pregledu radova.

Član 37. Dozvole

Za izvođenje rudarskih radova iz člana 8. ovog zakona, koji se odnose neposredno na eksploataciju mineralnih sirovina potrebno je od Federalnog ministarstva, odnosno kantonalnog ministarstva nadležnog za rudarstvo pribaviti sljedeće dozvole:

1. dozvola za eksploataciju;
2. dozvola za potpunu i trajnu obustavu eksploatacije;
3. dozvola za izvođenje radova prema rudarskom projektu;
4. dozvola za upotrebu rudarskih objekata, postrojenja, uređaja i instalacija - upotrebna dozvola;
5. dozvola za vršenje periodičnih pregleda, mjerenja i ispitivanja oruđa za rad i uređaja, fizičkih, hemijskih i bioloških uticaja i izdavanje odgovarajućih isprava u rudarstvu;
6. privremena dozvola za izvođenje radova i
7. konačna dozvola za izvođenje radova.

Dozvole iz stava 1. ovog člana tač. 1., 2., 3., 4., 6. i 7. za mineralne sirovine iz člana 7. stav 1. tač. 1., 2. i 3. ovog zakona izdaje Federalno ministarstvo.

Dozvole iz stava 1. ovog člana tač. 1., 2., 3., 4., 6. i 7. za mineralne sirovine iz člana 7. stav 1. tač. 4., 5. i 6. ovog zakona izdaju kantonalna ministarstva nadležna za rudarstvo.

Dozvole iz stava 1. tačka 5. ovog člana izdaje Federalno ministarstvo.

Dozvole iz stava 3. ovog člana za mineralne sirovine čije se eksploataciono polje proteže na više kantona izdaje Federalno ministarstvo.

Član 38.

Zahtjev za izdavanje dozvole i sadržaj dozvole za eksploataciju

Uz zahtjev za izdavanje dozvole za eksploataciju privredno društvo dužno je priložiti:

1. ugovor o koncesiji;
2. dokumentaciju o izvršenim istražnim radovima, ležištu mineralnih sirovina, utvrđenim količinama i kvalitetu mineralnih sirovina (potvrda o revidovanim rezervama);
3. dokaz o pravu korištenja ili pravu služnosti na zemljište određeno za eksploataciju mineralnih sirovina;
4. situacioni plan - kartu sa ucrtanim granicama eksploatacionog polja u mjerilu koje omogućava da se na njegovoj podlozi u prirodi mogu odrediti granice rudničkog prostora, sa javnim saobraćajnim i drugim objektima koji se nalaze na tom prostoru, sa opisom granica eksploatacionog polja, uz naznaku općine na čijem se području eksploataciono polje nalazi;
5. podatke o tehničkoj opremljenosti privrednog društva ili izvođača rudarskih radova, kao i stručnoj osposobljenosti zaposlenika za eksploataciju mineralnih sirovina i

6. okolinsku dozvolu i urbanističku saglasnost.

Dozvola za eksploataciju sadrži podatke o:

1. vrsti mineralne sirovine ili mineralnih sirovina koje su predmet eksploatacije;
2. načinu eksploatacije (podzemna, površinska i kombinirana);
3. položaju i tačnim granicama eksploatacionog polja;
4. roku u kojem se moraju izvršiti pripremni radovi uključujući i izradu rudarskog projekta i dobiti dozvola za izvođenje radova na eksploataciji mineralne sirovine;
5. roku važnosti dozvole;
6. obavezi provođenja ugovora o koncesiji i
7. obavezi sanacije i rekultivacije područja oštećenog eksploatacijom mineralnih sirovina.

Član 39.

Ukidanje dozvole za eksploataciju

Nadležno ministarstvo za rudarstvo ukinut će dozvolu za eksploataciju mineralnih sirovina ako:

1. privredno društvo kome je izdata dozvola ne počne sa eksploatacijom u roku navedenom u dozvoli;
2. privredno društvo ne pribavi dozvolu za izvođenje radova prema rudarskom projektu u propisanom roku;
3. rudarskim radovima se ugrožava život i zdravlje zaposlenika i drugih građana i imovine, a druge mjere utvrđene ovim zakonom i drugim propisima nisu dovoljne da se to spriječi;
4. ugrožava se okoliš i ne vrši rekultivacija prostora oštećenog rudarskim radovima prema odobrenom projektu ili
5. raskinut je ugovor o koncesiji.

Član 40.

Prestanak važenja dozvole za eksploataciju

Dozvola za eksploataciju prestaje važiti:

1. prestankom rada privrednog društva;
2. kada je iscrpljena mineralna sirovina na prostoru eksploatacionog polja;
3. kada privredno društvo odustane od izdate dozvole za eksploataciju ili
4. istekom ugovora o koncesiji.

Član 41.
Zahtjev za produženje dozvole za eksploataciju

Uz zahtjev za produženje dozvole privredno društvo dužno je priložiti:

1. **važeću dozvolu;**
2. potvrdu o priznatim rezervama mineralne sirovine;
3. situacioni plan - kartu sa ucrtanim granicama eksploatacionog polja u mjerilu koje **omogućava da se na njegovoj podlozi mogu odrediti granice rudničkog prostora sa javnim saobraćajnim i drugim objektima koji se nalaze na tom prostoru.**

Član 42.
Dozvola za potpunu i trajnu obustavu eksploatacije

Uz zahtjev za izdavanje dozvole za potpunu i trajnu obustavu eksploatacije privredno društvo dužno je priložiti:

1. ugovor o koncesiji;
2. revidovan rudarski projekt za obustavu eksploatacije;
3. **urbanističku saglasnost;**
4. okolinsku dozvolu;
5. **obrazloženje potpune i trajne obustave eksploatacije i odluku privrednog društva o potpunom i trajnoj obustavi eksploatacije.**

Dozvola za potpunu i trajnu obustavu eksploatacije sadrži podatke o:

1. postojanju ugovora o koncesiji;
2. **vrsti mineralne sirovine koja je predmet obustave eksploatacije sa količinama preostalih rezervi;**
3. **obavezi privrednog društva o trajnom čuvanju tehničke dokumentacije koja se odnosi na eksploataciju mineralne sirovine;**
4. **obavezi privrednog društva o provođenju mjera sigurnosti kojima će se trajno isključiti mogućnost nastajanja opasnosti po ljude i imovinu;**
5. odobrenju ulaska u eksploataciono polje za otklanjanje posljedica eksploatacije;
6. **obavezi privrednog društva o sanaciji i rekultivaciji eksploatacionog područja u skladu sa projektom za predmetno eksploataciono polje;**
7. **položaju i tačnim granicama eksploatacionog polja;**
8. **ažurnom stanju izvedenih radova do vremena obustave i**
9. roku obustave.

Član 43.
Dozvola za izvođenje radova prema rudarskom projektu

Dozvolom za izvođenje rudarskih radova, gradnju objekata i postrojenja prema odobrenom rudarskom projektu odobravaju se radovi za gradnju objekata i postrojenja iz čl. 8. i 9. ovog zakona.

Uz zahtjev za dobivanje dozvole iz stava 1. ovog člana privredno društvo ili izvođač rudarskih radova mora priložiti:

1. ugovor o koncesiji;
2. revidovan rudarski projekt u dva primjerka;
3. dokaz o ispunjavanju uvjeta za izvođenje rudarskih radova;
4. dozvolu za eksploataciju određene mineralne sirovine;
5. dokaz o pravu korištenja ili pravu služnosti za zemljište određeno za eksploataciju;
6. okolinsku dozvolu i urbanističku saglasnost;
7. izvještaj revidenta o reviziji projekta i
8. vodnu saglasnost.

Dozvola za izvođenje rudarskih radova, gradnju objekata i postrojenja prema rudarskom projektu sadrži:

1. naziv privrednog društva ili izvođača rudarskih radova kojem je izdata dozvola za izvođenje radova;
2. naziv projekta prema kojem se odobrava izvođenje radova i gradnja objekta i postrojenja;
3. konstataciju da se projekt ovjerava u dva primjerka;
4. nalog podnosiocu zahtjeva da je jedan primjerak ovjerenog projekta dužan čuvati kao akt od trajne vrijednosti;
5. nazive bitnih dokumenata priloženih uz zahtjev za dozvolu i to:
  - a. dokaz o pravu korištenja ili pravu služnosti za zemljište određeno za eksploataciju;
  - b. urbanističku saglasnost i
  - c. revizioni izvještaj sa mišljenjem da se može izdati dozvola.

U postupku izdavanja dozvole za izvođenje radova, gradnju objekta i postrojenja nadležni organ uprave utvrđuje:

- a. gdje je projekt urađen;
- b. ko je rukovodio izradom projekta;

- c. gdje je izvršena revizija projekta i
- d. ko je revident.

Član 44. Privremena dozvola za izvođenje rudarskih radova

Za uvođenje nove otkopne metode kod eksploatacije mineralnih sirovina, Federalno ministarstvo, odnosno kantonalno ministarstvo nadležno za rudarstvo može izdati privremenu dozvolu za izvođenje rudarskih radova u trajanju od najduže dvije godine.

Privremena dozvola izdaje se i u slučajevima kada je zbog uvođenja nove tehnologije i postrojenja predviđen probni rad.

Uz zahtjev za izdavanje dozvole iz st. 1. i 2. ovog člana privredno društvo mora priložiti sljedeće dokumente:

1. revidovani rudarski projekt u dva primjerka i
2. izvještaj revidenta o reviziji projekta.

Član 45. Konačna dozvola

Konačnu dozvolu kojom se određuju zaštitne mjere kod upotrebe otkopne metode, tehnologije ili postrojenja iz člana 44. ovog zakona, privrednom društvu izdaje Federalno ministarstvo, odnosno kantonalno ministarstvo nadležno za rudarstvo poslije predočenja dokaza o ispravnosti otkopne metode, tehnologije i postrojenja.

Postupak ispitivanja ispravnosti otkopne metode, tehnologije i postrojenja propisuje federalni ministar.

Član 46. Početak izvođenja rudarskih radova

Privredno društvo ili izvođač rudarskih radova kojem je izdata dozvola iz člana 37. stav 1. tačka 3. ovog zakona mora, najkasnije 15 dana prije početka izvođenja rudarskih radova, nadležnoj rudarskoj inspekciji prijaviti početak izvođenja rudarskih radova i lica koja će obavljati poslove tehničkog i glavnog tehničkog rukovođenja rudarskim radovima, kao i lica koja će obavljati poslove tehničkog nadzora, ako se rudarskim radovima grade objekti.

Privredno društvo ili izvođač rudarskih radova mora rudarskoj inspekciji prijaviti prestanak rudarskih radova, ako prijavom početka radova nije određen rok trajanja i okončanja radova.

Član 47. Dozvola za upotrebu rudarskih objekata, postrojenja, uređaja i instalacija

Upotrebna dozvola

Upotreba rudarskih objekata, postrojenja, uređaja i instalacija izgrađenih na osnovu odobrenog glavnog i dopunskog rudarskog projekta dozvoljena je na osnovu dozvole za njihovu upotrebu.

Dozvolu za upotrebu rudarskih objekata i postrojenja iz člana 37. tačka 4. ovog zakona na prijedlog komisije za tehnički pregled izdaje organ uprave koji je izdao dozvolu za izvođenje radova.

Tehničkim pregledom utvrđuje se da li je izgrađeni objekt i postrojenje izgrađeno prema odobrenom projektu, da li je usklađen sa propisima, mjerama i normativima zaštite na radu i obaveznim standardima, da li je tehnički ispravan i da li ugrožava okoliš, život i zdravlje zaposlenika i građana.

Tehnički pregled rudarskih objekata i postrojenja izgrađenih na osnovu odobrenog glavnog i dopunskog rudarskog projekta vrši i odobrava upotrebu Federalno ministarstvo, odnosno kantonalno ministarstvo nadležno za rudarstvo putem stručne komisije.

Stručna komisija sastavljena je od predstavnika Federalnog ministarstva, odnosno kantonalnih ministarstava nadležnih za rudarstvo i stručnih lica iz privrednih društava ili ustanova iz oblasti rudarstva koja ispunjavaju uvjete iz člana 72. ovog zakona.

U radu stručne komisije iz stava 5. ovog člana učestvuju i predstavnici organa koji je izdao urbanističku saglasnost i okolinsku dozvolu.

Radu komisije za tehnički pregled obavezno prisustvuje predstavnik rudarske inspekcije.

Troškove tehničkog pregleda snosi privredno društvo.

Rudarski objekti i postrojenja izgrađeni na osnovu odobrenog glavnog i dopunskog rudarskog projekta mogu se pustiti u probni rad najduže do šest mjeseci poslije izvršenog tehničkog pregleda od stručne komisije, koju je formiralo privredno društvo sa zadatkom da utvrdi da li su izvedeni radovi u skladu sa rješenjima datim u rudarskom projektu. O puštanju u probni rad rudarskih objekata, postrojenja, uređaja i instalacija privredno društvo pisano obavještava Federalno ministarstvo, odnosno kantonalno ministarstvo nadležno za rudarstvo.

Vršenje tehničkog pregleda pokreće se zahtjevom privrednog društva.

Uz zahtjev za tehnički pregled za dobijanje dozvole za upotrebu rudarskih objekata i postrojenja privredno društvo prilaže:

1. rješenje o ispunjavanju uvjeta za obavljanje registrirane djelatnosti;
2. spisak objekata i opreme;
3. spisak projekata prema kojima su izgrađeni objekti, postrojenja i uređaji uz navođenje broja dozvole pod kojim su odobreni;
4. spisak kadrova;
5. spisak isprava i šifre o izvršenim periodičnim pregledima oruđa za rad i uređaja, odnosno radnih i pomoćnih prostorija koji podliježu obaveznim periodičnim pregledima i
6. vodnu dozvolu.

Dozvola za upotrebu rudarskog objekta i postrojenja sadrži:

1. naziv privrednog društva kojem se izdaje dozvola;

2. naziv mjesta izgrađenog objekta i postrojenja;
3. nazive objekata i postrojenja sa tehničkim karakteristikama;
4. obaveze privrednog društva da sve izmjene u projektnoj dokumentaciji nastale u toku izgradnje objekta mora unijeti u odobrenu projektnu dokumentaciju i čuvati svo vrijeme dok objekt traje; i
5. konstataciju da:
  - a. objekt i postrojenje izgrađeni su u skladu sa odobrenim rudarskim projektom;
  - b. privredno društvo uvažilo je uvjete date u dozvoli za izvođenje radova i
  - c. privredno društvo uvažilo je uvjete navedene u urbanističkoj saglasnosti.

Način imenovanja članova komisije, obavljanje tehničkog pregleda, sadržaj zapisnika o izvršenom tehničkom pregledu te naknadu za rad članova komisije uredit će se posebnim pravilnikom koji donosi federalni ministar.

Član 48.

Dozvola za obavljanje periodičnih pregleda oruđa za rad i uređaja i ispitivanje fizičkih, hemijskih i bioloških uticaja i izdavanje odgovarajućih isprava u rudarstvu

Periodične preglede oruđa za rad i uređaja i ispitivanje fizičkih, hemijskih i bioloških uticaja i izdavanje odgovarajućih isprava u rudarstvu mogu obavljati pravna lica koja pored uvjeta propisanih ovim zakonom za obavljanje rudarske djelatnosti, imaju kadrove sa odgovarajućom visokom školskom spremom, položenim stručnim ispitom i radnim iskustvom u struci od najmanje tri godine, tehničku opremu i laboratorije.

Uz zahtjev privrednog društva, odnosno pravnog lica za dobijanje dozvole za vršenje periodičnih pregleda, mjerenja i ispitivanja oruđa za rad i uređaja, fizičkih, hemijskih i bioloških uticaja i izdavanje odgovarajućih isprava u rudarstvu potrebno je priložiti:

1. rješenje o registraciji djelatnosti kod nadležnog suda;
2. spisak kadrova sa odgovarajućim uvjetima u pogledu stručne spreme, radnog iskustva i položenog stručnog ispita;
3. spisak tehničke opreme;
4. spisak opreme i instrumenata koji podliježu umjeravanju, kao i dokaze da je umjeravanje izvršeno;
5. spisak laboratorija i radnog prostora potrebnog za poslove navedene u zahtjevu i
6. izvod iz općih akata privrednog društva kojima se reguliraju poslovi vršenja periodičnih pregleda oruđa za rad.

Prije izdavanja dozvole za vršenje periodičnih pregleda, mjerenja i ispitivanja oruđa za rad i uređaja, fizičkih, hemijskih i bioloških uticaja i izdavanje odgovarajućih isprava u rudarstvu vrši se uviđaj na licu mjesta putem stručne komisije.

Troškove uviđaja snosi privredno društvo.

Dozvola za vršenje periodičnih pregleda, mjerenja i ispitivanja oruđa za rad i uređaja, fizičkih, hemijskih i bioloških uticaja i izdavanje odgovarajućih isprava u rudarstvu sadrži:

1. popis poslova periodičnih pregleda koji se odobravaju;
2. nosioce poslova iz tačke 1. ovog stava koji moraju ispunjavati uvjete propisane čl. od 72. do 81. ovog zakona;
3. uvjete koje moraju zadovoljiti oprema i instrumenti u skladu sa Zakonom o mjeriteljstvu u Federaciji BiH ("Službene novine Federacije BiH" broj 8/05);
4. odgovarajući prostor i
5. definiran broj lica za obim odobrenih radova.

Postupak utvrđivanja uvjeta, način imenovanja komisije, sadržaj zapisnika te naknada članovima komisije uredit će se posebnim pravilnikom koji donosi federalni ministar.

Član 49.

Okolinska dozvola i urbanistička saglasnost

Okolinska dozvola je upravni akt koji izdaje nadležni organ u skladu sa propisom koji uređuje zaštitu okoliša u Federaciji.

Urbanistička saglasnost je upravni akt koji izdaje nadležni organ u skladu sa propisom koji uređuje prostorno planiranje i korištenje zemljišta u Federaciji.

IV. MJERE ZAŠTITE NA RADU

Član 50.

Obaveze u provođenju mjera

Direktor privrednog društva odgovoran je za organiziranje službe zaštite na radu.

Za neposredno provođenje mjera zaštite na radu odgovorno je svako lice zaposleno u privrednom društvu, odnosno kod izvođača u okviru djelokruga svog rada u skladu sa pravilnikom o mjerama zaštite na radu.

Direktor privrednog društva dužan je povremeno, a najmanje dva puta godišnje razmatrati stanje zaštite na radu i rad službe zaštite na radu.

Korištenje jamskih prostorija u svrhe koje nisu odobrene za upotrebu rudarskim projektom, nije dopušteno.

Štrajk u objektima gdje se odvija tehnološki proces, a posebno u objektima ugroženim metanom i opasnom ugljenom prašinom, nije dopušten iz sigurnosnih razloga.

Član 51.

Poduzimanje mjera za zaštitu života građana i osiguranje imovine

Pri izvođenju rudarskih radova privredno društvo, odnosno izvođač rudarskih radova dužan je poduzeti mjere potrebne za zaštitu života i zdravlja građana kao i osiguranje imovine prema važećim propisima.

Vlasnici i korisnici zemljišta i objekata na eksploatacionom polju, kao i ostali građani pri kretanju ili radu dužni su se pridržavati mjera zaštite koje je propisalo privredno društvo, odnosno izvođač rudarskih radova.

Član 52.

Upoznavanje sa propisima

Svaki zaposlenik koji zasnjuje radni odnos u privrednom društvu mora se prije raspoređivanja na poslove, odnosno zadatke upoznati sa poslom koji će obavljati, propisima i mjerama zaštite na radu i mjerama zaštite od požara, sa opasnostima koje mogu nastati u poslu, kao i sa organiziranjem i provođenjem zaštite na radu u privrednom društvu.

Zaposlenik ima pravo zahtijevati od lica zaduženog za upoznavanje sa propisima da se što potpunije upozna sa opasnostima posla, pravima odnosno dužnostima u vezi sa zaštitom na radu i uvjetima rada.

Član 53.

Uvođenje u posao

Zaposlenik koji se prvi put raspoređuje na rudarske poslove mora se najmanje 15 dana u smjeni u kojoj je raspoređen uvoditi u posao pod neposrednim nadzorom instruktora kojeg odredi ovlašteno odgovorno lice u privrednom društvu i u tom periodu zaposlenik ne može biti raspoređen na stalne poslove i zadatke.

Zaposlenik koji se raspoređuje na druge poslove i zadatke mora se prije otpočinjanja rada upoznati sa radom, propisima, mjerama zaštite i opasnostima koje mogu nastati na tim poslovima i zadacima.

Zaposlenik je dužan u toku rada stalno upotpunjavati i usavršavati svoja znanja iz oblasti zaštite na radu.

Uvođenje zaposlenika u rudarski posao mora biti regulirano internim aktom privrednog društva.

Član 54.

Poznavanje propisa iz oblasti zaštite na radu

Privredno društvo, odnosno izvođač radova dužan je donijeti posebne programe za sticanje znanja iz oblasti zaštite na radu prema vrsti poslova i stručnosti zaposlenika.

Privredno društvo, odnosno izvođač rudarskih radova dužan je organizirati upoznavanje svih zaposlenika sa propisima i mjerama zaštite na radu, kao i mjerama provođenja plana odbrane i akcija spašavanja u slučajevima iznenadnih udesa.

Privredno društvo, odnosno izvođač rudarskih radova dužan je putem stručne komisije najmanje jedanput godišnje vršiti provjeru poznavanja propisa o tehničkim mjerama i o zaštiti na radu, kao i plana odbrane i akcije spašavanja u slučajevima iznenadnih udesa, nadzornog i tehničkog osoblja, palioca mina, visokokvalifikovanih i kvalifikovanih zaposlenika čiji je rad neposredno vezan uz rudarske radove.

Član 55.

Sankcije za nepoznavanje propisa

Zaposlenici koji ne pokažu zadovoljavajuće poznavanje propisa o tehničkim mjerama i o mjerama zaštite na radu, a naročito o provođenju plana odbrane i akcije spašavanja ne mogu obavljati poslove dok se ponovnom provjerom ne utvrdi da su ovladali tim znanjima.

Ukoliko se i ponovnom provjerom utvrdi nezadovoljavajuće poznavanje propisa, poslodavac je dužan zaposlenika rasporediti na druge odgovarajuće poslove, a ako takvih poslova nema riješit će njegov radno-pravni status na način propisan Zakonom o radu.

Član 56.

Privremeno udaljšavanje zaposlenika sa posla

Direktor privrednog društva i druga odgovorna lica za izvođenje radova određena pravilnikom o mjerama zaštite na radu, kao i zaposlenik službe zaštite na radu imaju pravo privremeno udaljiti sa posla zaposlenika koji je izvršio povredu neke od propisanih mjera kojima se ugrožava lična i kolektivna sigurnost.

Pravilnikom o mjerama zaštite na radu privrednog društva odredit će se koje su to povrede mjera zaštite na radu zbog kojih se može postupiti po odredbi stava 1. ovog člana.

V. PRIVREMENA, POTPUNA I TRAJNA OBUSTAVA RUDARSKIH RADOVA

Član 57.

Privremena obustava

Privremenu obustavu rudarskih radova koja je iznenada nastupila na eksploataciji mineralnih sirovina zbog rudarskih ili privrednih razloga privredno društvo ili izvođač rudarskih radova mora prijaviti Federalnom ministarstvu, odnosno kantonalnom ministarstvu nadležnom za rudarstvo i nadležnoj rudarskoj inspekciji u roku od 24 sata nakon obustave radova.

Pojavu opasnosti po živote i zdravlje zaposlenika privredno društvo, odnosno izvođač rudarskih radova mora odmah prijaviti Federalnom ministarstvu, odnosno kantonalnom ministarstvu nadležnom za rudarstvo i nadležnoj rudarskoj inspekciji.

Privremenu planiranu obustavu radova privredno društvo ili izvođač rudarskih radova mora prijaviti Federalnom ministarstvu, odnosno kantonalnom ministarstvu nadležnom za rudarstvo i nadležnoj rudarskoj inspekciji najmanje osam dana prije obustave radova. Postupak je isti kod ponovnog početka radova.

Ako je obustava iz stava 3. ovog člana očekivana i traje duže od 30 dana, privredno društvo ili izvođač rudarskih radova dužan je:

1. izvršiti mjerenja stanja i dopuniti rudarske planove - karte;
2. sačiniti zapisnik sa obrazloženjem o uzrocima obustave radova i opasnostima koje su uzrokovale obustavu i
3. pripremiti plan mjera i aktivnosti radi sprečavanja nastajanja opasnosti koje se mogu pojaviti kod ponovnog otpočinjanja radova.

Za vrijeme privremene obustave izvođenja radova privredno društvo, odnosno izvođač rudarskih radova mora osigurati redovno održavanje svih rudarskih prostorija i objekata,

spriječiti nastajanje šteta i osigurati kretanje zaposlenih bez opasnosti po njihov život i zdravlje.

Prije puštanja u rad privremeno obustavljenih rudarskih radova privredno društvo, odnosno izvođač rudarskih radova dužan je putem komisije u kojoj je obavezno prisutan i nadležni rudarski inspektor, izvršiti pregled i utvrditi da li su osigurani sigurni uvjeti za nastavak radova.

Privremeni prekid izvođenja rudarskih radova je prekid koji ne traje duže od jedne godine.

Član 58.

Potpuna i trajna obustava rudarskih radova

U slučaju da privredno društvo iz bilo kojeg razloga odluči potpuno i trajno obustaviti izvođenje rudarskih radova na eksploataciji mineralnih sirovina na svim objektima ili na samo jednom objektu na kojem se izvode rudarski radovi, mora pri tome poštovati odredbe ovog zakona.

Potpunu ili trajnu obustavu izvođenja rudarskih radova eksploatacije mineralnih sirovina privredno društvo mora prijaviti Federalnom ministarstvu, odnosno kantonalnom ministarstvu nadležnom za rudarstvo i nadležnoj rudarskoj inspekciji u roku od 15 dana prije početka obustave radova.

Federalno ministarstvo, odnosno kantonalno ministarstvo nadležno za rudarstvo može imenovati komisiju koja će na licu mjesta provjeriti razloge obustave radova. Privredno društvo mora komisiji predložiti dokumentaciju na osnovu koje je izvodilo radove na eksploataciji mineralnih sirovina i donijelo odluku o potpunoj i trajnoj obustavi izvođenja radova, kao i rudarski projekt zatvaranja rudarskog objekta na kojem prestaje eksploatacija.

U sastav komisije iz stava 3. ovog člana pored predstavnika Federalnog ministarstva, odnosno kantonalnog ministarstva nadležnog za rudarstvo imenuju se i predstavnici Federalnog ministarstva prostornog uređenja, Federalnog ministarstva okoliša i turizma, odnosno kantonalnih ministarstava nadležnih za prostorno uređenje i okoliš.

Poslije izvršenog pregleda komisija sačinjava zapisnik sa prijedlozima daljnjih mjera i dostavlja ga Federalnom ministarstvu, odnosno kantonalnom ministarstvu nadležnom za rudarstvo. Zapisnik predstavlja stručnu podlogu za izdavanje dozvole za obustavu eksploatacije iz člana 42. ovog zakona.

Član 59.

Sanacija i rekultivacija posljedica rudarskih radova na okoliš

Poslije dobijanja dozvole za obustavu eksploatacije mineralne sirovine iz člana 37. tačka 2. ovog zakona, privredno društvo mora izvršiti konačnu sanaciju zemljišta i rekultivaciju okoliša i otkloniti posljedice nastale pri izvođenju rudarskih radova, a na osnovu projekta sanacije i rekultivacije.

Privredno društvo dužno je, prema projektu izvođenja rudarskih radova, u kontinuitetu vršiti sanaciju zemljišta i tehničku rekultivaciju devastiranih površina nastalih usljed rudarskih radova.

Prije obavljanja konačne sanacije privredno društvo dužno je provesti mjere osiguranja kako bi se trajno isključile opasnosti po život i zdravlje ljudi i imovine i mogući uzročnici zagađenja okoliša, odnosno štete na objektima i okolišu.

O izvršenim radnjama iz st. 1., 2. i 3. ovog člana privredno društvo dužno je obavijestiti Federalno ministarstvo, odnosno kantonalno ministarstvo nadležno za rudarstvo, nadležnu rudarsku inspekciju i federalnu, odnosno kantonalnu inspekciju za okoliš.

Federalno ministarstvo, odnosno kantonalno ministarstvo nadležno za rudarstvo na osnovu obavještenja iz stava 4. ovog člana izvršit će tehnički pregled kojim će se utvrditi da li je sanacija i rekultivacija okoliša izvedena u saglasnosti sa rudarskim projektom i da li su provedene mjere iz stava 3. ovog člana dovoljne, o čemu će izdati potvrdu privrednom društvu. Ako provedene mjere nisu dovoljne naredit će se privrednom društvu da u određenom roku otkloni utvrđene nedostatke.

Ako privredno društvo ne postupi po nalogu iz stava 5. ovog člana, Federalno ministarstvo, odnosno kantonalno ministarstvo nadležno za rudarstvo provest će potrebne mjere sigurnosti na trošak privrednog društva.

U obavljanju tehničkog pregleda iz stava 5. ovog člana učestvuju i predstavnici Federalnog ministarstva, odnosno kantonalnih ministarstava nadležnih za rudarstvo, nadležnih ministarstava za prostorno uređenje, okoliš i turizam i poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo.

Troškove tehničkog pregleda snosi privredno društvo.

Član 60.

Prestanak prava i obaveza

Prava i obaveze iz dozvola reguliranih članom 37. stav 1. tač. od 1. do 7. ovog zakona prestaju sa odlukom koju izdaje isti organ koji je izdao navedene dozvole.

Brisanje privrednog društva iz katastra eksploatacionih polja utvrđuje se odlukom iz stava 1. ovog člana.

Rudarski planovi, mjeračke knjige i druga dokumentacija o stanju rudarskih radova nakon donošenja odluke o obustavi eksploatacije moraju se deponovati u arhiv Federacije odnosno arhive kantona, a potvrdu o predaji dokumentacije u nadležni arhiv privredno društvo mora dostaviti Federalnom ministarstvu, odnosno kantonalnom ministarstvu nadležnom za rudarstvo.

Prestankom ugovora o koncesiji prava iz dozvola reguliranih članom 37. stav 1. tač. 3., 4., 6. i 7. ovog Zakona prestaju sa odlukom koju izdaje isti organ koji je izdao navedene dozvole.

Član 61.

Otklanjanje posljedica rudarskih radova

Privredno društvo pokriva sve troškove za otklanjanje šteta nastalih kao posljedica rudarskih radova.

Član 62.

Katastar eksploatacionih polja

Federalno ministarstvo, odnosno kantonalna ministarstva nadležna za rudarstvo koja su izdala dozvole za eksploataciju mineralnih sirovina dužna su voditi katastar odobrenih eksploatacionih polja.

Federalno ministarstvo, odnosno kantonalna ministarstva nadležna za rudarstvo koja su izdala dozvole dužna su pored katastra iz stava 1. ovog člana voditi Zbirku isprava te popis privrednih društava kojima su izdate dozvole.

Federalni ministar donijet će propise o katastru odobrenih eksploatacionih polja te o načinu vođenja zbirke isprava i popisa privrednih društava kojima su izdate dozvole za eksploataciju mineralnih sirovina.

VI. TEHNIČKA DOKUMENTACIJA I PROJEKTOVANJE

Član 63. Tehnička dokumentacija

Tehnička dokumentacija u smislu ovog zakona je:

1. rudarski projekti;
2. idejna rješenja rudarskih projekata;
3. rudarski planovi i karte;
4. dugoročni i godišnji programi eksploatacije mineralnih sirovina;
5. dokumentacija o rezervama i pojavama mineralnih sirovina;
6. dokumentacija o uticaju rudarskih radova na okoliš;
7. dokumentacija o razvrstavanju rudnika i njihovih dijelova gdje se vrše rudarski radovi po stepenu opasnosti od metana i ugljene prašine; i
8. dokumentacija postrojenja, opreme i uređaja.

Kod izvođenja rudarskih radova koji nisu u neposrednoj vezi sa eksploatacijom mineralnih sirovina, dozvoljena je upotreba i tehničke dokumentacije koju propisuje poseban zakon iz oblasti graditeljstva.

Član 64. Usklađenost tehničke dokumentacije

Tehnička dokumentacija iz člana 63. ovog zakona mora biti usklađena sa:

1. odredbama ovog zakona i na osnovu njega donesenih tehničkih propisa, propisa o zaštiti na radu i zaštiti zdravlja zaposlenika na radu u rudarstvu, zahtjevima propisanim u urbanističkoj saglasnosti, vodnoj saglasnosti, kao i sa drugim propisima koji su u primjeni u oblasti eksploatacije mineralnih sirovina i
2. propisima o zaštiti okoliša i zaštiti od požara, ukoliko propisima iz tačke 1. ovog člana nije drugačije određeno.

Tehnička dokumentacija iz stava 1. ovog člana treba biti usklađena sa savremenim dostignućima i metodama rudarske, geološke, geomehaničke i drugih tehničkih nauka.

Član 65.

Vrste rudarskih projekata

Za izvođenje rudarskih radova i gradnju rudarskih objekata i ugradnju postrojenja izrađuju se projekti i to:

1. Glavni rudarski projekt;
2. Dopunski rudarski projekt i
3. Pojednostavljeni rudarski projekt.

Sadržaj, redoslijed izrade, sastavne dijelove i način izrade rudarskih projekata propisuje federalni ministar.

Član 66.

Glavni rudarski projekt

Glavni rudarski projekat izrađuje se za nove jame, površinske kopove, postrojenja za pripremu i oplemenjivanje mineralnih sirovina, kao i eksploataciju tečnih i gasovitih ležišta, te za izgradnju i korištenje podzemnih prostora koji nisu u vezi sa eksploatacijom mineralnih sirovina.

Projekt iz stava 1. ovog člana izrađuje se na osnovu bilansnih rezervi mineralnih sirovina A, B i C 1 kategorije, sadržanih na prostoru koji je obuhvaćen projektom.

Dio bilansnih rezervi A + B mora biti najmanje 60% od čega rezerve kategorije A ne mogu biti manje od 10%.

Od ukupno utvrđenih bilansnih rezervi C 1 kategorije kao podloga za projektovanje može se uzeti najviše 50%, pod uvjetom da se kontinuirano naslanja na rezerve B kategorije ili kada njihov prostorni položaj omogućava otkopavanje istim zahvatom otvaranja.

Član 67.

Dopunski rudarski projekt

Dopunski rudarski projekt radi se kao dopuna glavnom rudarskom projektu za izvođenje rudarskih radova, gradnju objekata i postrojenja u postojećim rudnicima, za rudarske radove na otvaranju i eksploataciji novih horizonata, revira, otkopnih polja ili dijela sloja i rudnih tijela, dijelova tečnih i gasovitih ležišta, izgradnju i rekonstrukciju rudarskih objekata direktno vezanih uz eksploataciju mineralnih sirovina, izgradnju skladišta eksplozivnih sredstava, otkopnu metodu i izmjenu otkopne metode, tehnologije i postrojenja i dodatna rješenja u okviru rudničke sigurnosti i kolektivne zaštite, djelimičnu ili potpunu eksploataciju zaštitnih stubova i tehničku rekultivaciju.

Član 68.

Pojednostavljeni rudarski projekt

Pojednostavljeni rudarski projekt izrađuje se za radove manjeg obima, jednostavnije i tipske objekte, postrojenja i uređaje iz čl. 8. i 9. ovog Zakona kao i za nebitna odstupanja od glavnog, odnosno dopunskog rudarskog projekta koji nema uticaja na osnovna projektna rješenja.

Član 69.

Nostrifikacija projekata

Utvrđivanje usklađenosti rudarskih projekata izrađenih u inozemstvu sa ovim zakonom, posebnim zakonima, propisima i standardima vrši se u skladu sa provedbenim propisom koji donosi federalni ministar.

Član 70.

Ponovna eksploatacija

U rudnicima, rudarskim objektima, jamama i površinskim kopovima u kojima je potpuno ili trajno obustavljena eksploatacija mineralnih sirovina može se ponovno pristupiti eksploataciji samo na osnovu novog glavnog rudarskog projekta koji je odobrilo Federalno ministarstvo, odnosno kantonalno ministarstvo nadležno za rudarstvo.

Član 71.

Izrada elaborata i kategorizacija jama i jamskih prostorija

Izrada elaborata za kategorizaciju jama i jamskih prostorija prema stepenu opasnosti od metana i opasne ugljene prašine vrši se u skladu sa čl. 72. i 73. ovog zakona.

Kategorizaciju jama i jamskih prostorija prema stepenu opasnosti od metana i opasne ugljene prašine vrši stručna komisija koju imenuje federalni ministar, sastavljenu od predstavnika Federalnog ministarstva i stručnih lica iz privrednih društava ili ustanova iz oblasti rudarstva koji ispunjavaju uvjete iz člana 72. ovog zakona.

Sadržaj elaborata, način i postupak kategorizacije ugljenih slojeva i jama i razvrstavanje jamskih prostorija prema stepenu opasnosti od metana i klasifikacije i kategorizacije jame, odnosno jamskih prostorija prema stepenu opasnosti od eksplozivne ugljene prašine, uvjete koje moraju ispunjavati privredna društva za izradu elaborata u pogledu osposobljenosti i opremljenosti za potrebna ispitivanja, način imenovanja članova komisije i naknadu za rad članova komisije provedbenim propisom uređuje federalni ministar.

Član 72.

Izrada rudarskih projekata

Izradu rudarskih projekata može vršiti privredno društvo registrirano za obavljanje tih poslova koje pored općih ispunjava i uvjet da u radnom odnosu ima najmanje tri zaposlenika od čega najmanje jednog zaposlenika one struke za koju se radi projekt (geološka, rudarska, elektrotehnička, geodetska, rudarsko- mjeračka, mašinska i građevinska).

Izuzetno od stava 1. ovog člana, izradu rudarskih projekata za rudarske objekte na površini i to: garderobe sa kupatilom, stanice za spašavanje, dispečerski centri, regulacija vodotoka, sonovode, sistem veza za specifične radove na izgradnji i sanaciji rudarskih objekata mogu uraditi privredna društva koja ispunjavaju uvjete za projektovanje, odnosno izradu investiciono-tehničke dokumentacije prema propisima iz oblasti građenja.

Član 73.

Osposobljenost lica za izradu rudarskih projekata

U privrednom društvu iz člana 72. ovog Zakona rudarski projekt može izrađivati projektant - diplomirani inženjer odnosno struke, koji ima položen stručni ispit i najmanje

pet godina radnog iskustva, od čega najmanje tri godine u privrednom društvu na poslovima one vrste za koje se izrađuje projekt (rudarski, geološki, geodetski, rudarsko-mjerački, elektrotehnički, mašinski, građevinski i dr.).

Kada u izradi rudarskog projekta učestvuje više projektanata mora se odrediti glavni projektant.

Projektantski nadzor nad izvođenjem rudarskih radova može vršiti lice koje ispunjava uvjete određene za projektanta.

Član 74. Ovlaštena lica

Ovlašteno lice privrednog društva mora uz rudarski projekt priložiti dokaz da projektant i glavni projektant rudarskog projekta ispunjavaju uvjete iz člana 73. stav 1. ovog Zakona.

Član 75. Pisana izjava

Projektant koji je izradio rudarski projekt ili dio rudarskog projekta i glavni projektant rudarskog projekta pisanom izjavom potvrđuju da su u projektu primijenjeni uvjeti iz člana 63. ovog zakona.

Privredno društvo u kojem je izrađen projekt ili dio rudarskog projekta dužno je pisano izjavu iz stava 1. ovog člana priložiti uz izrađeni rudarski projekt, odnosno dio rudarskog projekta kao poseban akt.

Za sva rješenja i kvalitet projekta odgovorno je privredno društvo u kojem je projekt izrađen, projektant i glavni projektant.

Član 76. Revizija rudarskog projekta

Rudarski projekti iz člana 65. ovog Zakona podliježu reviziji u pogledu primjene odredbi čl. 64. i 75. ovog zakona.

Za kvalitet revizije projekta odgovorni su privredno društvo u kojem je izvršena revizija i revidenti koji su izvršili reviziju.

Član 77. Pravo revizije

Reviziju rudarskog projekta vrši privredno društvo za svoje potrebe ili drugo privredno društvo koje je registrirano i ima odobrenje za obavljanje poslova revizije rudarskih projekata.

Revizija rudarskog projekta vrši se putem revidenta koji ima stručnu spremu i radno iskustvo iz člana 73. ovog zakona i zaključen ugovor o radu na neodređeno vrijeme sa privrednim društvom u kojem se vrši revizija rudarskog projekta.

Reviziju rudarskog projekta ne može vršiti zaposlenik organa uprave, lice koje je učestvovalo u izradi projekta i privredno društvo, odnosno zaposlenik u privrednom društvu u kojem je izrađen projekt.

Član 78. Zadatak revidenta

Revident rudarskog projekta sačinjava izvještaj o izvršenoj reviziji kojim utvrđuje da li je rudarski projekt izrađen u skladu sa odredbama člana 64. ovog zakona.

Ako revident utvrdi da u rudarskom projektu postoje nedostaci, ukazat će na njih i zatražiti da se nedostaci otklone.

U izvještaju o izvršenoj reviziji rudarskog projekta jamske otkopne metode revident je dužan dati svoje mišljenje o mogućnosti primjene projektovane otkopne metode u predviđenom otkopnom polju i predložiti koja, odnosno kakva ispitivanja i praćenja rudarsko preduzeće je dužno izvršiti u cilju dobivanja elemenata i podataka potrebnih za utvrđivanje uvjeta pod kojima će se projektovana metoda moći primjenjivati.

Član 79. Revizionna klauzula

Privredno društvo u kojem je izvršena revizija rudarskog projekta dužno je na rudarskom projektu potvrditi da je izvršena revizija projekta (revizionna klauzula).

Klauzulom iz stava 1. ovog člana potvrđuje se da je revidirani projekt izrađen u skladu sa odredbama člana 64. ovog zakona.

Revizionu klauzulu potpisom i pečatom ovjerava ovlašteno lice privrednog društva u kojem je izvršena revizija.

Uz revidirani projekt privredno društvo iz stava 1. ovog člana prilaže izvod o upisu u sudski registar i odobrenje nadležnog organa za obavljanje poslova revizije rudarskih projekata i dokaze da revidenti rudarskog projekta ispunjavaju uvjete iz člana 72. ovog zakona kao i izvještaj revidenata o izvršenoj reviziji.

Revizija složenih projekata može se vršiti komisijski, a svaki revident je odgovoran za svoj dio izvršene revizije.

Revizionu klauzulu sa popisom svih revidenata za projekte iz stava 5. ovog člana potpisom i pečatom ovjerava ovlašteno lice privrednog društva u kojem je izvršena revizija, a potpisuje je predsjednik revizionne komisije i svi revidenti.

Član 80. Izmjene u projektu za izvođenje radova

Ako u toku realizacije glavnog rudarskog projekta dođe do odstupanja od odobrenog projekta u pogledu općih tehničkih rješenja, radi se novi glavni rudarski projekt.

Ako u toku realizacije glavnog rudarskog projekta dođe do odstupanja od tehničkih projekata pojedinih faza tehnološkog procesa koje ne utiču na opća tehnička rješenja iz glavnog rudarskog projekta, rade se novi tehnički projekti.

Novi projekti iz st. 1. i 2. ovog člana odobravaju se na način utvrđen u čl. 37. i 43. ovog Zakona.

Manjim izmjenama u projektu za izvođenje radova smatraju se izmjene projekta tehničke i tehnološke prirode koje ne pogoršavaju uvjete zaštite na radu.

Izvođenje radova počinje poslije dobijene pisane saglasnosti projektanta, uz saglasnost službe zaštite na radu. U svim saglasnostima utvrđuje se da se nisu pogoršali uvjeti zaštite na radu određeni u rudarskom projektu.

Nužna odstupanja od odobrenih dopunskih rudarskih projekata u pogledu izvođenja i postavljanja postrojenja i instalacija kojima se bitno ne odstupa od osnovnih projektnih rješenja mogu se vršiti samo uz prethodnu saglasnost tehničkog rukovodioca izvođača rudarskih radova, službe zaštite na radu i projektanta.

Za eksploataciju nafte, zemnog gasa, mineralnih, termalnih i radioaktivnih voda izvođač smije zbog geoloških prilika i oblika terena, bez saglasnosti Federalnog ministarstva, izmijeniti u okviru dozvole za ulazak u prostor mjesta bušotina koja su predviđena u rudarskom projektu, ali ne smije preći granicu odobrenog eksploatacionog polja.

VII. RUDARSKI PLANOVI I RUDARSKA MJERENJA

Član 81.

Planovi i karte

U cilju pravilnog i sigurnog izvođenja rudarskih radova i racionalne eksploatacije mineralnih sirovina, kao i sprečavanja materijalnih šteta, privredno društvo je na osnovu mjerenja dužno izrađivati planove, odnosno karte iz kojih se može utvrditi stanje rudarskih radova, njihov međusobni položaj i položaj u odnosu na stare rudarske radove i na objekte i vode na površini.

Član 82.

Dostava i izrada planova i karata

Kopije rudarskih planova i karata iz člana 81. ovog zakona moraju se dostaviti Federalnom ministarstvu, odnosno kantonalnom ministarstvu nadležnom za rudarstvo na njegov zahtjev.

Način i uvjete za izvođenje rudarskih mjerenja, izradu rudarskih planova i karata, njihova razmjera, izbor sistema koordinata i vođenje rudarsko-mjeračke i druge dokumentacije koja se upotrebljava pri izradi rudarske tehničke dokumentacije, propisuje federalni ministar.

Član 83.

Obavezni planovi i karte

Privredno društvo mora imati:

1. situacioni nacrt eksploatacionog polja;
2. geološku kartu eksploatacionog polja i njegovog okoliša, kao i karakteristične geološke profile;
3. plan rudnika sa ucrtanom površinskom situacijom i podzemnim prostorijama, odnosno površinskim kopovima sa podacima o slijeganju terena;
4. planove pojedinih jama, odnosno površinskih kopova;
5. otkopne i etažne planove svih jamskih i površinskih rudarskih radova pojedinih revira;

6. planove energetske mreže (električna mreža, komprimirani zrak i dr.), vodovodne mreže kao i jamskih postrojenja sa glavnim tehničkim podacima;
7. plan sistema veza, daljinskog nadzora i uzbunjivanja;
8. planove provjetravanja jama;
9. planove tektonike i
10. plan odbrane i spašavanja od skupnih opasnosti i udesa.

Za rudnike sa velikim pritokom vode i složenom tektonikom, federalni ministar može propisati i vođenje hidrogeoloških planova i karte tektonike. Vođenje hidrogeoloških planova obavezno je kod eksploatacije kamene soli.

Planovi iz stava 1. tač. 4., 5., 6., 7. i 8. ovog člana moraju se dopunjavati svakog mjeseca prema napredovanju rudarskih radova.

Ako se jamski radovi izvode u blizini starih radova ili napuštenih dijelova jame ili prema geološkim rasjedima, dopunjavanje planova vrši se po potrebi u kraćim rokovima.

Dopunjavanje planova vrši se u kraćim rokovima i kada se podzemni radovi kreću u području jamskih požara i vodenih akumulacija kao i javnih objekata ili zaštićenih područja.

Izuzetno od odredbe stava 3. ovog člana, dopunjavanje planova za površinske kopove može se vršiti u roku od šest mjeseci uz saglasnost federalnog ministarstva.

Član 84.

Obavezni planovi i karte pri eksploataciji gasovitih i tekućih ležišta

Privredno društvo za eksploataciju gasovitih i tekućih ležišta mora imati:

1. situacioni nacrt eksploatacionog polja sa naznakom svih istražnih i eksploatacionih bušotina i ostalih uređaja;
2. geološku kartu eksploatacionog polja i njegovog okoliša i karakteristične geološke profile;
3. karte o granicama rubne vode;
4. podatke i izvještaje o bušenju i elektrokarotažnim mjerenjima, zacijevljenju, perforaciji, osvajanju i mjerenju dinamičkog i statičkog pritiska, gasnom faktoru i svim ostalim fizičko-hemijskim analizama kolektora i fluida i
5. plan eksploatacionog polja sa podacima o slijeganju terena.

Član 85.

Priključivanje rudarskih mjerenja

Situacioni plan eksploatacionog polja i rudarska mjerenja na osnovu kojih se izvode rudarski radovi, izrađeni rudarski planovi i projekti moraju biti priključeni na državnu geodetsku osnovu.

Član 86. Mjeračke knjige

O svim izvršenim mjerenjima privredno društvo dužno je voditi mjeračke knjige koje se ovjeravaju prema propisima o ovjeri poslovnih knjiga.

Član 87. Lica za obavljanje rudarskih mjerenja

Rudarska mjerenja vrše i planove izrađuju, odnosno dopunjavaju samo lica koja za ove poslove imaju stručnu kvalifikaciju (rudarski mjerači i geodeti).

Kod izrade novih rudarskih planova u njih se moraju prenijeti i svi detalji iz starih rudarskih planova, kao što su stari jamski otvori, stari radovi i rasjedi, visinske kote i dr.

Član 88. Korištenje zemljišta za premjer

Korisnici i vlasnici zemljišta dužni su dozvoliti privrednom društvu, odnosno izvođaču radova premjeravanje i postavljanje geodetskih tačaka i oznaka eksploatacionog polja.

Član 89. Dostavljanje planova

Kopije planova iz člana 83. tač. od 1. do 7. ovog zakona privredno društvo dužno je dostaviti na zahtjev Federalnog ministarstva, odnosno kantonalnog ministarstva nadležnog za rudarstvo.

Ako privredno društvo ne izvrši izmjene i dopune rudarskih planova svakih šest mjeseci federalni ministar, odnosno kantonalni ministar nadležan za rudarstvo odredit će izvođača koji će izmjene i dopune izvršiti na trošak privrednog društva.

Član 90. Plan eksploatacije mineralnih sirovina

Privredno društvo dužno je izraditi dugoročni program i godišnji plan eksploatacije mineralnih sirovina i dostaviti ga Federalnom ministarstvu, odnosno kantonalnom ministarstvu nadležnom za rudarstvo na njihov zahtjev.

Član 91. Usklađenost rudarskih projekata sa propisima koji reguliraju zaštitu okoliša

Privredno društvo ili izvođač rudarskih radova dužan je rudarske projekte i nadzor o uticaju svoje djelatnosti na okoliš uskladiti sa propisima koji reguliraju zaštitu okoliša.

VIII. NADZOR

Član 92. Nadzor

Nadzor nad provedbom ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona (iz nadležnosti Federacije) vrši Federalno ministarstvo.

Inspeksijski nadzor vrši Federalna uprava za inspeksijske poslove na osnovu ovog zakona i Zakona o inspekcijama u Federaciji BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj 69/05).

Član 93.
Rudarska inspekcija

Inspeksijski nadzor nad provođenjem ovog Zakona i na osnovu njega donesenih propisa, tehničkih propisa, propisa o zaštiti od požara pri izvođenju rudarskih radova, propisa o tehničkim normativima o zaštiti na radu i zaštite zdravlja zaposlenika i drugih propisa pri eksploataciji mineralnih sirovina, te izvođenju drugih radova vrši nadležna rudarska inspekcija (u daljnjem tekstu: inspekcija) prema ovom zakonu i Zakonu o inspekcijama u Federaciji BiH.

Član 94.
Rudarski inspektor

Poslove rudarskog inspektora (u daljnjem tekstu: inspektor) može obavljati lice koje ima visoku stručnu spremu rudarskog, mašinskog ili elektrotehničkog smjera, najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima tehničkog rukovođenja u privrednim društvima koja se bave eksploatacijom mineralnih sirovina, položen stručni ispit za tehničko rukovođenje u rudarstvu i koje ispunjava uvjete iz člana 54. Zakona o inspekcijama u Federaciji BiH.

Za inspektora koji vrši nadzor u jamskim objektima sa metanom i opasnom ugljenom prašinom može se postaviti lice koje osim uvjeta iz stava 1. ovog člana ima i radno iskustvo od najmanje tri godine na poslovima tehničkog rukovođenja u takvim objektima.

Član 95.
Nadležnost inspekcije

Inspekcija vrši inspeksijski nadzor nad provođenjem zakona i propisa koji se odnose na:

1. eksploataciju mineralnih sirovina;
2. tehničke mjere pri obavljanju rudarske djelatnosti;
3. zaštitu na radu pri eksploataciji mineralnih sirovina;
4. zaštitu od požara i eksplozije pri eksploataciji mineralnih sirovina;
5. izgradnju i održavanje rudarskih objekata, postrojenja i uređaja;
6. transport, uskladištenje i rukovanje eksplozivnim materijalom;
7. izvođače radova;
8. tehničko rukovođenje i nadzor i
9. rudarska mjerenja, pravilnu izradu i redovno dopunjavanje rudarskih planova - karata i ostalu dokumentaciju potrebnu za pravilno tehničko i racionalno izvođenje rudarskih radova i ažurno vođenje mjeračkih knjiga.

Inspektor nadzire i rad pogona koji su u neposrednoj vezi sa tehnološkim procesom izvođenja rudarskih radova i elektropostrojenja, kao i uređaja i instalacija pri izvođenju rudarskih radova.

Član 96.
Ovlaštenja inspektora

Pri vršenju inspekcijskog nadzora inspektor ima ovlaštenja:

1. u svako doba ući u sve poslovne i pogonske prostorije;
2. pregledati rudarske objekte, postrojenja, uređaje i instalacije;
3. pregledati tehničku i drugu dokumentaciju;
4. utvrditi identitet lica koja izvode rudarske radove;
5. privremeno izuzeti tehničku dokumentaciju ili je fotokopirati;
6. fotografisati lokacije na kojima je zabranio radove;
7. uzeti potrebne podatke ili osnovne uzorke mineralnih sirovina ili drugog materijala;
8. tražiti pomoć stručne organizacije ili pojedinih stručnih lica i
9. privremeno zabraniti izvođenje rudarskih radova.

Inspektor može u trajanju do osam dana izuzeti dokumentaciju koja mu je potrebna za utvrđivanje činjeničnog stanja o razmatranom predmetu i ako su prekršene odredbe ovog Zakona, tehničkih propisa i propisa iz oblasti zaštite na radu i zaštite zdravlja radnika i drugih propisa donesenih na osnovu ovog Zakona, ili ako sumnja da je učinjen prekršaj.

O izuzimanju dokumentacije iz stava 2. ovog člana inspektor izdaje privrednom društvu, odnosno izvođaču rudarskih radova potvrdu sa popisom izuzete dokumentacije.

Inspektor u svom radu primjenjuje i prava utvrđena u čl. 68. i 69. Zakona o inspekcijama u Federaciji BiH.

Ako se u vršenju inspekcijskog nadzora inspektoru onemogućí obavljanje pregleda ili pruži fizički otpor ili ako se takav otpor osnovano očekuje, inspektor može zatražiti pomoć nadležne policije.

Nadležna policija obavezna je pružiti potrebnu zaštitu i omogućiti inspektoru obavljanje inspekcijskog pregleda.

Član 97. Dužnosti inspektora

Inspektor mora odmah na licu mjesta otpočeti sa istragom okolnosti pod kojima je došlo do smrtnih slučajeva ili grupnih nesreća, odrediti mjere i na zahtjev nadležnog organa izdati pisano mišljenje o uzrocima nesreće.

Inspektor mora najmanje jednom u šest mjeseci izvršiti nadzor nad izvođenjem rudarskih radova u objektima koje ugrožava metan, drugi gasovi, prodori vode, mulja i blata, opasna ugljena prašina, silikatna prašina, živina para, kao i prostor sa opasnim radioaktivnim zračenjem i u slučajevima povećanog rizika od nastanka opasnosti.

Nadziranje rudarskih radova koji nisu obuhvaćeni u stavu 2. ovog člana inspektor mora vršiti najmanje jednom godišnje.

Član 98.

Dužnosti privrednog društva, odnosno izvođača rudarskih radova

Privredno društvo, odnosno izvođač rudarskih radova dužan je inspektoru omogućiti vršenje inspekcijskog nadzora.

Privredno društvo, odnosno izvođač rudarskih radova dužan je omogućiti uvid u svu dokumentaciju društva, a na traženje inspektora odrediti jedno ili više lica koja će sudjelovati u utvrđivanju činjeničnog stanja pri obavljanju inspekcijskog pregleda.

Član 99.

Zapisnik o inspekcijskom pregledu

O obavljenom inspekcijskom pregledu inspektor je obavezan sastaviti zapisnik navodeći činjenično stanje utvrđeno tim pregledom.

Zapisnik sastavlja inspektor koji je izvršio inspekcijski pregled. Ako je inspekcijski pregled obavilo istovremeno više inspektora po istom nalogu (kolektivni inspekcijski pregled) u tom slučaju zajednički sastavljaju jedan zapisnik.

Zapisnik osim navoda propisanih u Zakonu o upravnom postupku, sadrži i navode koje je neophodno navesti u obavljanju inspekcijskog pregleda.

Zapisnik o inspekcijskom pregledu je javna isprava osim onih dijelova zapisnika na koje je subjekt nadzora dao primjedbu da nije pravilno sastavljen.

Član 100.

Upravne mjere

Kad inspektor utvrdi da privredno društvo, odnosno izvođač rudarskih radova ne postupa ili nepotpuno postupa prema obavezama koje su mu određene propisima, dužan je prema utvrđenom činjeničnom stanju u zapisniku o obavljenom inspekcijskom pregledu naložiti odgovarajuće upravne mjere i to:

1. narediti otklanjanje utvrđenih nedostataka i nepravilnosti na način i u roku kako je određeno ovim Zakonom i propisima donesenim na osnovu njega;
2. narediti privremenu zabranu izvođenja radova;
3. narediti zabranu izvođenja radova;
4. narediti poduzimanje odgovarajućih upravnih radnji koje su privredni subjekt i drugo pravno lice, institucija koja ima javna ovlaštenja, odnosno organ uprave obavezni poduzeti;
5. prisilno provesti izvršenje određene upravne mjere kada je privredno društvo, odnosno izvođač rudarskih radova sam ne izvrši;
6. izreći novčanu kaznu na licu mjesta kako je određeno ovim Zakonom;
7. podnijeti prijavu protiv privrednog društva, odnosno izvođača rudarskih radova i odgovornog lica za učinjeni prekršaj ili krivično djelo;
8. odrediti i druge mjere i obaviti radnje određene ovim Zakonom i posebnim propisima;

9. izreći zabranu rada u pogonu ili na određenim poslovima, ako utvrdi nedostatke iz člana 95. ovog Zakona;
10. ako se nedostaci i propusti odnose na mjere zaštite na radu ili mjere za zaštitu života i zdravlja građana usljed kojih može nastati neposredna opasnost po život i zdravlje zaposlenika i drugih građana, inspektor će zabraniti rad u pogonu ili na određenim poslovima dok se postojeći nedostaci ne otklone;
11. zabraniti ili privremeno zabraniti obavljanje djelatnosti;
12. odrediti drugo lice za vođenje akcije spašavanja.

Član 101.

Privremena zabrana izvođenja rudarskih radova

Inspektor može rješenjem privremeno zabraniti izvođenje rudarskih radova privrednom društvu, odnosno izvođaču rudarskih radova do otklanjanja nedostataka, ako prilikom inspekcijskog pregleda utvrdi da:

1. privredno društvo, odnosno izvođač rudarskih radova nije osigurao potpunu ispravnost sredstava za rad, radni prostor i radni proces kako je to određeno odobrenim projektom i tehničkom dokumentacijom prema odredbama ovog Zakona;
2. privredno društvo, odnosno izvođač rudarskih radova ne primjenjuje u cijelosti odredbe ovog Zakona, tehničke propise, propise iz oblasti zaštite na radu i zaštite zdravlja radnika i druge propise i opće akte koji se odnose na rudarske radove, odnosno ako se radovi ne izvode u skladu sa odobrenom tehničkom dokumentacijom;
3. pri korištenju sredstava rada, primjeni radnih postupaka, korištenju radnog prostora koji nije zaštićen prijeti opasnost od povreda, ugrožavanja zdravlja zaposlenika privrednog društva, odnosno izvođača rudarskih radova i ako se zaposlenici ne pridržavaju odgovarajućih uputa za rad;
4. privredno društvo, odnosno izvođač rudarskih radova nije postupio u skladu sa usmeno izrečenim naređenjem inspektora;
5. privredno društvo, odnosno izvođač rudarskih radova onemogućava obavljanje inspekcijskog pregleda;
6. privredno društvo, odnosno izvođač rudarskih radova nije postupio po rješenju za otklanjanje nedostataka.

Član 102.

Zabrana izvođenja rudarskih radova

Inspektor mora rješenjem zabraniti izvođenje rudarskih radova privrednom društvu, odnosno izvođaču rudarskih radova, ako prilikom inspekcijskog pregleda utvrdi da:

1. privredno društvo, odnosno izvođač rudarskih radova izvodi rudarske radove bez dozvole za izvođenje radova ili se rudarski radovi ne izvode prema odobrenoj projektnoj i tehničkoj dokumentaciji, ili se rudarski radovi izvode suprotno tehničkim propisima, propisima iz oblasti zaštite na radu i zdravlja radnika i drugim propisima koji se odnose na rudarske radove i općim aktima izvođača rudarskih radova, što može ugroziti živote i zdravlje zaposlenika, sigurnost saobraćaja i susjednih objekata i uzrokovati nastanak veće materijalne štete;

2. kod privrednog društva, odnosno izvođača rudarskih radova zaposlena su lica koja ne ispunjavaju uvjete o stručnoj osposobljenosti prema odredbama ovog Zakona;
3. privredno društvo, odnosno izvođač rudarskih radova ili njegovo odgovorno lice i pored usmenog naređenja inspektora ponovno krši odredbe tehničkih propisa, propisa iz oblasti zaštite na radu i zaštite zdravlja radnika i drugih propisa koji se odnose na rudarske radove, te općih akata izvođača rudarskih radova prema ovom Zakonu;
4. privredno društvo, odnosno izvođač rudarskih radova koristi objekte, postrojenja, uređaje i instalacije bez upotrebne dozvole, što neposredno ugrožava sigurnost objekata i uređaja, život i zdravlje ljudi, odvijanje saobraćaja, susjedne objekte i okoliš i predstavlja neposrednu opasnost za život i zdravlje zaposlenika i
5. privredno društvo, odnosno izvođač rudarskih radova pri izvođenju radova zahvata i područje van prostora određenog dozvolom za eksploataciju prema ovom zakonu.

Član 103.

Zabrana obavljanja djelatnosti

Inspektor mora rješenjem zabraniti obavljanje djelatnosti privrednom društvu, odnosno izvođaču rudarskih radova, ako prilikom inspekcijskog pregleda utvrdi:

1. da za obavljanje djelatnosti ne ispunjava zakonom propisane uvjete;
2. da se pri obavljanju djelatnosti ne primjenjuju propisi i standardi; i
3. ako izradu i reviziju tehničke dokumentacije obavljaju lica koja ne ispunjavaju uvjete prema ovom Zakonu.

Trećim licima (pravnim i fizičkim) inspektor će utvrditi upravnu mjeru ukoliko obavljaju djelatnost u suprotnosti sa odredbama ovog zakona.

Član 104.

Usmeno određivanje upravne mjere

U inspekcijskom pregledu inspektor će privrednom društvu, odnosno izvođaču rudarskih radova usmeno odrediti upravnu mjeru i narediti da se odmah izvrši:

1. kad je to obavezan prema ovom Zakonu i
2. kad je u nastaloj situaciji neophodno, prema ocjeni inspektora, poduzeti radnje na otklanjanju neposredne opasnosti po život i zdravlje zaposlenika i građana ili nastanak veće materijalne štete.

Sadržaj usmene upravne mjere inspektor upisuje u knjigu rudarskog nadzora i u zapisnik o inspekcijskom nadzoru.

Član 105.

Rok za donošenje rješenja

Upravnu mjeru inspektor određuje rješenjem.

Rješenje o određenim upravnim mjerama inspektor je dužan donijeti u rokovima utvrđenim zakonom, a u hitnim slučajevima najkasnije u roku od tri dana po isteku roka za davanje primjedbi na zapisnik o izvršenom inspekcijskom nadzoru.

O usmeno izrečenim upravnim mjerama inspektor je dužan donijeti rješenje u roku od tri dana od dana izricanja tih mjera.

Član 106. Izvršenje rješenja

Izvršenje rješenja prati inspektor i utvrđuje po službenoj dužnosti.

Izvršenje rješenja inspektor utvrđuje kontrolnim pregledom ili drugim pisanim dokazom.

Izvršenje rješenja inspektor može produžiti do 30 dana osim rješenja kojim su upravne mjere usmeno utvrđene.

Član 107. Žalba na rješenje

Žalba na rješenje o usmeno određenoj upravnoj mjeri nije dopuštena.

Žalba na rješenje o naloženim upravnim mjerama iz čl. 100., 101. i 102. može se izjaviti u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

O žalbi rješava nadležno ministarstvo.

Žalba na rješenje inspektora o naloženim upravnim mjerama ne odgađa izvršenje rješenja.

Protiv rješenja inspektora o usmeno određenoj upravnoj mjeri i rješenja nadležnog ministarstva donesenog po žalbi može se pokrenuti upravni spor.

Član 108. Rok za rješavanje žalbe

Žalbu na rješenje inspektora o utvrđenoj upravnoj mjeri nadležni drugostepeni organ dužan je riješiti u roku od 15 dana od dana prijema žalbe.

IX. ZAŠTITA I UREĐENJE PROSTORA

Član 109. Ugrožavanje okoliša

Privredno društvo mora osigurati izvođenje rudarskih radova u skladu sa okolinskom dozvolom i urbanističkom saglasnošću tako da ti radovi ne prelaze dozvoljena oštećenja okolice.

Privredno društvo za vrijeme izvođenja rudarskih radova mora etapno, a najkasnije po završetku rudarskih radova, površinu koja je oštećena rudarskim radovima konačno sanirati i rekultivisati u skladu sa projektom i dozvolom za obustavu eksploatacije iz člana 42. ovog zakona.

Privredno društvo ne može dobiti odobrenje za eksploataciju na novom eksploatacionom polju, ako ne izvrši tehničku rekultivaciju na ranijem odobrenom eksploatacionom polju.

Član 110. Saglasnost za građenje u eksploatacionom polju

Za novu gradnju u granicama eksploatacionog polja, prije izdavanja urbanističke saglasnosti, potrebno je prethodno pribaviti mišljenje rudarskog preduzeća.

Saglasnost iz stava 1. ovog člana može se izdati i kada prema mišljenju privrednog društva koje vrši eksploataciju, postoji opasnost od oštećenja, ali samo ako ne postoji opasnost po život i zdravlje ljudi i ako se investitor pismeno odrekne prava na naknadu štete koja bi mogla nastati kao posljedica izvođenja rudarskih radova.

Izjava o odricanju prava na naknadu štete mora se ubilježiti u zemljišnim knjigama.

Član 111.

Građenje u prostoru za eksploataciju

Ako javni interes zahtijeva na površini eksploatacionog polja mogu se graditi javni putevi, željezničke pruge, kanali i druge saobraćajnice, elektrovodovi visokog napona, vodovodi, naftovodi, sonovodi i gasovodi, ako se osiguraju zaštitni stubovi kojima će se spriječiti ugrožavanje života ljudi i izgrađenih objekata.

Prije nego se uradi projektna dokumentacija za objekte iz stava 1. ovog člana, investitor mora od privrednog društva tražiti mišljenje o tome koji bi pravac i položaj tih objekata u eksploatacionom polju bio najprimjereniji.

U skladu sa važećim propisima privredno društvo ima pravo na naknadu stvarne štete nastale izgradnjom objekata iz stava 1. ovog člana.

X. KAZNENE ODREDBE

Član 112.

Prekršaji

Novčanom kaznom od 10.000,00 KM do 15.000,00 KM bit će kažnjeno za prekršaj privredno društvo i drugo pravno lice:

- koje vrši eksploataciju mineralnih sirovina bez dozvole nadležnog organa (čl. 10. i 39.);
- koje izvodi rudarske radove bez dozvole za izvođenje rudarskih radova prema projektu (član 43.);
- koje stavi u redovnu upotrebu objekte, postrojenja i uređaje prije dobivanja dozvole za upotrebu (član 47.);
- ako vrše eksploataciju mineralnih sirovina van odobrenog eksploatacionog polja (član 11. stav 1.);
- ako ne provede propisane mjere zaštite na radu i mjere za sigurnost građana i imovine (čl. 17., 50. i član 51. stav 1.);
- ako na osnovu mjerenja ne izrade ili redovno ne dopunjavaju planove iz kojih se može utvrditi stanje rudarskih radova i njihov međusobni položaj i položaj u odnosu na stare rudarske radove i objekte i vode na površini, ili ne izrade dugoročni program, odnosno godišnji plan eksploatacije ili ako te planove ili kopije planova iz člana 83. tač. od 1. do 7. ovog zakona na zahtjev ne dostave nadležnom ministarstvu za rudarstvo, ili ne vrše rudarska mjerenja ili ne vode knjigu rudarskog nadzora (čl. 36., 80., 83., 84., 86. i 90.);
- ako u određenom roku rudarskom inspektoratu ne prijave početak rudarskih radova ili ga ne obavijeste o licima koja će obavljati poslove tehničkog i glavnog tehničkog rukovođenja i tehničkog nadzora, ili ako ne prijave prestanak rudarskih radova (član 46.);
- ako obavljaju poslove periodičnih pregleda, mjerenja i ispitivanja, a ne ispunjavaju uvjete propisane ovim Zakonom (član 48.);

koje obavlja poslove na izradi tehničke dokumentacije, a ne ispunjava uvjete propisane ovim Zakonom (član 72.);
ako u izvođenju rudarskih i drugih radova i pri postavljanju postrojenja odstupe od odobrenih projekata bez saglasnosti nadležnog organa (član 80.);
ako nakon završetka ili trajne obustave rudarskih radova na eksploataciji u propisanom roku ne obavijeste nadležno ministarstvo za rudarstvo i nadležnu rudarsku inspekciju i inspekciju za okoliš o provedenim mjerama osiguranja, sanacije i rekultivacije (član 59. st. od 1. do 4.);
koje povjeri izradu tehničke dokumentacije ili reviziju projekta ili vršenje periodičnih pregleda, mjerenja i ispitivanja ili izvođenja rudarskih radova privrednom društvu ili drugom pravnom licu koje ne ispunjava uvjete propisane ovim Zakonom (čl. 48., 72. i 77.);
ako nakon završetka ili trajne obustave rudarskih radova u roku utvrđenom u projektu ne izvrše konačnu sanaciju devastiranog zemljišta i rekultivaciju devastiranih površina i okoliša nastalih uticajem rudarskih radova i ne otklone posljedice rudarskih radova ili ne poduzmu potrebne mjere osiguranja za zaštitu života i zdravlja ljudi i imovine, ili ako u toku izvođenja rudarskih radova kontinuirano ne vrše sanaciju i rekultivaciju devastiranog zemljišta (član 59.);
ako ne posjeduju propisanu tehničku dokumentaciju (član 63.);
ako ne organiziraju službu zaštite na radu (član 22.);
ako ne organiziraju službu za spašavanje ili je ne snabdiju potrebnom opremom, ili ne organiziraju vatrogasnu službu ili službu prve pomoći (član 20.);
ako odmah ne obavijeste nadležno ministarstvo za rudarstvo, organ nadležan za unutrašnje poslove i nadležnog rudarskog inspektora o svakom smrtnom slučaju, grupnoj povredi, teškoj povredi na radu u privrednom društvu (član 21. stav 3.);
ako nadležnom ministarstvu za rudarstvo i rudarskoj inspekciji u propisanim rokovima ne prijave svaku privremenu obustavu rudarskih radova ili slučaj pojave opasnosti po živote i zdravlje radnika ili ponovni početak rudarskih radova (član 57.);
ako ne osiguraju izvođenje rudarskih radova prema odobrenoj tehničkoj dokumentaciji i propisima, kao i stalni nadzor svih rudarskih radova, postrojenja i uređaja (član 35.);
ako u jamama ugroženim metanom ili eksplozivnom prašinom ne osiguraju stalni nadzor nad provjetravanjem (član 35. stav 2.);
ako na poslove vršenja nadzora i tehničkog rukovođenja rudarskim radovima rasporede lice koje ne ispunjava propisane uvjete (čl. od 23. do 30.).

Novčanom kaznom u iznosu od 200,00 KM do 3.000,00 KM bit će kažnjeno odgovorno lice u pravnom licu za prekršaj iz stava 1. ovog člana.

Za prekršaje iz stava 1. tač. 1. i 4. ovog člana izreći će se, uz novčanu kaznu:

zaštitna mjera oduzimanja predmeta koji su upotrijebljeni ili su bili namijenjeni ili za izvršenje prekršaja ili su nastali izvršenjem prekršaja ili kada postoji opasnost da će se takvi predmeti ponovno upotrijebiti za počinjenje prekršaja, bez obzira na to da li su u vlasništvu počinitelja i
mjera oduzimanja imovinske koristi pribavljene izvršenjem prekršaja.

Imovinskom koristi iz stava 3. tačka 2. ovog člana smatra se tržišna vrijednost mineralne sirovine dobivene nelegalnom eksploatacijom.

Za prekršaje iz člana 111. ovog člana može se izreći zabrana odgovornom licu da obavlja određenu dužnost u trajanju od jednog do šest mjeseci.

Član 113.
Prekršaji

Novčanom kaznom od 5.000,00 KM do 10.000,00 KM bit će kažnjeno za prekršaj privredno društvo i drugo pravno lice ako:

u odođenom roku ne prijave ministarstvu nadležnom za rudarstvo koje je izdalo dozvolu za eksploataciju iz člana 38. ovog zakona i nadležnoj rudarskoj inspekciji svaku obustavu izvođenja rudarskih radova najkasnije 15 dana prije početka obustave radova (čl. 57. i 58.);

rudarskom inspektoru ne dozvole postupanje u skladu sa njegovim pravima ili ga ometaju ili sprečavaju na bilo koji način u vršenju nadzora ili ako ne postupe po rješenju rudarskog inspektora (član 95. i član 101. tačka 6.).

Novčanom kaznom od 500,00 KM do 2.000,00 KM bit će kažnjeno odgovorno lice u pravnom licu za prekršaj iz stava 1. ovog člana.

Član 114. Prekršaji

Novčanom kaznom od 1.000,00 KM do 15.000,00 KM bit će kažnjeno za prekršaj privredno društvo i drugo pravno lice u kojem je:

izrađen projekat, ako u njemu nisu riješena sva pitanja sigurnosti pogona i ljudi, podzemnih, površinskih i susjednih objekata, ako nisu ili su nepravilno primijenjeni propisi o zaštiti na radu, normativi i obavezni standardi (član 64.); izvršena revizija projekta i nije provjerena primjena člana 64. ovog zakona u projektu ili ako je revizija nemarno i nekvalitetno izvršena (član 76.) i izrađen projekt ili dio rudarskog projekta, ako uz izrađeni projekt ne priloži pisanu izjavu prema odredbama člana 75. ovog zakona kao poseban akt kojim potvrđuje da su u projektu primijenjeni uvjeti iz člana 64. ovog zakona ili dokaz da projektant i glavni projektant rudarskog projekta ispunjavaju uvjete iz člana 73. ovog Zakona (čl. 73. i 75.).

Novčanom kaznom od 500,00 KM do 3.000,00 KM bit će kažnjeno odgovorno lice u pravnom licu za prekršaj iz stava 1. ovog člana.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana novčanom kaznom u iznosu od 1.000 KM do 1.500 KM bit će kažnjen:

projektant, ako pri izradi projekta ne primjeni ili nepravilno primjeni propisane mjere i normative zaštite na radu i obavezne standarde (član 64.) i revident, ako nemarno i nekvalitetno izvrši reviziju rudarskog projekta u pogledu primjene propisanih mjera i normativa zaštite na radu i obaveznih standarda (član 76.).

XI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 115. Postojeći zaposlenici

Zaposlenici zatečeni na poslovima tehničkog rukovođenja na dan stupanja na snagu ovog Zakona koji su ispunjavali uvjete određene Zakonom o rudarstvu ("Službeni list R BiH", br. 24/93 i 13/94) mogu obavljati ove poslove još dvije godine od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Član 116. Postupci koji su počeli prije stupanja na snagu ovog zakona

Postupci za dobijanje dozvola iz člana 37. ovog zakona, koji do dana stupanja na snagu ovog Zakona nisu okončani, završit će se prema propisima koji su bili na snazi na dan predaje zahtjeva.

Član 117.

Propisi Vlade Federacije

Vlada Federacije u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog Zakona donijet će strategiju iz člana 13. ovog Zakona.

Član 118.

Propisi federalnog ministra

Federalni ministar donijet će propise iz čl. 13., 14., 16., 20., 30., 33., 45., 62., 65., 71. i 82. ovog Zakona u roku od dvije godine, a propise iz člana 19. ovog Zakona u roku od pet godina od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Član 119.

Primjena postojećih propisa

Do donošenja novih propisa i pravilnika prema odredbama ovog Zakona, primjenjivat će se sljedeći propisi, ukoliko nisu u suprotnosti sa ovim zakonom:

1. Zakon o jedinstvenom načinu utvrđivanja, evidentiranja i prikupljanja podataka o rezervama mineralnih sirovina, podzemnih voda i o bilansu tih rezervi ("Službeni list RBiH", br. 8/93 i 13/94);
2. Zakon o prijevozu opasnih materija ("Službeni list SFRJ", br. 27/90 i 45/90);
3. Zakon o prometu eksplozivnih materija i zapaljivih tečnosti i gasova - prečišćeni tekst ("Službeni list SFRJ", br. 39/89 i 36/90);
4. Pravilnik o sadržaju rudarskih projekata za korištenje nafte i zemnog gasa ("Službeni list SFRJ", br. 21/68);
5. Pravilnik o sadržaju rudarskih projekata za korištenje čvrstih mineralnih sirovina ("Službeni list SFRJ", br. 21/68);
6. Upute koje važe za obogaćivanje i oplemenjivanje mineralnih sirovina za eksploataciju ("Službeni list SFRJ", br. 51/59);
7. Pravilnik o tehničkim propisima o rudarskom mjerenju, mjeračkim knjigama i rudarskim planovima ("Službeni list SFRJ", br. 45/60);
8. Pravilnik o klasifikaciji i kategorizaciji rezervi pojedinih mineralnih sirovina i njihovoj evidenciji ("Službeni list SFRJ", br. 50/66);
9. Pravilnik o klasifikaciji i kategorizaciji rezervi čvrstih mineralnih sirovina i vođenju evidencije o njima ("Službeni list SFRJ", br. 53/79);
10. Pravilnik o klasifikaciji i kategorizaciji rezervi podzemnih voda i vođenju evidencije o njima ("Službeni list SFRJ", br. 34/79);
11. Pravilnik o klasifikaciji i kategorizaciji rezervi nafte, kondenzata i prirodnih gasova te o vođenju evidencije o njima ("Službeni list SFRJ", br. 80/87);

12. Pravilnik o tehničkim normativima za pripremanje mineralnih sirovina - ruda, obojenih metala ("Službeni list SFRJ", br. 36/79);
13. Pravilnik o tehničkim normativima pri rukovanju eksplozivnim sredstvima i miniranju u rudarstvu ("Službeni list SFRJ", br. 26/88 i 63/88);
14. Pravilnik o tehničkim normativima za podzemnu eksploataciju ugljena ("Službeni list SFRJ", br. 4/89, 45/89, 3/90 i 54/90);
15. Pravilnik o tehničkim normativima za podzemnu eksploataciju mineralnih sirovina metala i nemetala ("Službeni list SFRJ", br. 24/91);
16. Pravilnik o tehničkim normativima pri prijevozu ljudi i materijala oknima rudnika ("Službeni list SFRJ", br. 4/80, 12/85, 35/87 i 51/88);
17. Pravilnik o tehničkim normativima pri prijevozu ljudi u rudnicima sa podzemnom eksploatacijom mineralnih sirovina horizontalnim i kosim prostorijama ("Službeni list SFRJ", br. 34/89);
18. Pravilnik o tehničkim normativima za prijevoz transporterima sa trakom u rudarstvu ("Službeni list SFRJ", br. 5/73, 12/74, 4/86 i 4/89) sa izuzetkom odredbi čl. od 23. do 85. i čl. od 90. do 112.;
19. Pravilnik o tehničkim normativima za gradnju jamskih magazina za eksplozivna sredstva u rudnicima s podzemnom eksploatacijom mineralnih sirovina ("Službeni list SFRJ", br. 12/88);
20. Pravilnik o tehničkim normativima za strojeve s dizelskim motorima koji se koriste pri podzemnim rudarskim radovima u nemetanskim jamama ("Službeni list SFRJ", br. 66/78);
21. Pravilnik o tehničkim normativima za površinsku eksploataciju ležišta mineralnih sirovina ("Službeni list SFRJ", br. 4/86 i 62/87);
22. Pravilnik o tehničkim normativima za površinsku eksploataciju arhitektonsko-građevinskog kamena (ukrasnog kamena), tehničkog kamena, šljunka i pijeska te preradu arhitektonsko-građevinskog kamena ("Službeni list SFRJ", br. 11/86);
23. Pravilnik o tehničkim normativima za izgradnju objekata za dobivanje morske soli i za proizvodnju morske soli ("Službeni list SFRJ", br. 20/78);
24. Pravilnik o tehničkim normativima za rudarske radove pri istraživanju i eksploataciji ležišta kamene soli ("Službeni list SFRJ", br. 8/79);
25. Pravilnik o tehničkim normativima za istraživanje, dobivanje i pripremu nuklearnih mineralnih sirovina ("Službeni list SFRJ", br. 39/85 i 40/86);
26. Pravilnik o tehničkim normativima za električna postrojenja, uređaje i instalacije u rudnicima sa podzemnom eksploatacijom ("Službeni list SFRJ", br. 21/88 i 90/91);
27. Pravilnik o tehničkim normativima za električna postrojenja i uređaje u rudnicima sa površinskom eksploatacijom mineralnih sirovina ("Službeni list SFRJ", br. 66/87);
28. Pravilnik o tehničkim mjerama i zaštiti na radu pri rudarskim podzemnim radovima ("Službeni list SFRJ", br. 11/67, 35/67, 60/70, 9/71, 3/73 i 5/73);

29. Naredba o obaveznom atestiranju užadi za izvozna postrojenja u rudarstvu ("Službeni list SFRJ", br. 27/80 i 67/80);
30. Pravilnik o načinu prijevoza opasnih tvari u cestovnom saobraćaju ("Službeni list SFRJ", br. 82/90);
31. Pravilnik o mjerama zaštite pri rukovanju eksplozivnim sredstvima i miniranju u rudarstvu ("Službeni list SFRJ", br. 8/87 i 12/88);
32. Pravilnik o tehničkim normativima za pokretne stepenice i trake za prijevoz ljudi ("Službeni list SFRJ", br. 66/78, 13/82 i 42/88);
33. Pravilnik o općim mjerama i normativima zaštite na radu na oruđima za rad i uređajima ("Službeni list SFRJ", br. 18/67);
34. Pravilnik o tehničkim normativima za dizalice ("Službeni list SFRJ", br. 65/91);
35. Pravilnik o sredstvima lične zaštite na radu i ličnoj zaštitnoj opremi ("Službeni list SFRJ", br. 35/69);
36. Pravilnik o tehničkim normativima za skijaške liftove ("Službeni list SFRJ", br. 2/85 i 11/85);
37. Pravilnik o tehničkim normativima i o zaštiti na radu pri istraživanju i eksploataciji nafte i zemnih gasova dubinskim bušotinama ("Službeni list SFRJ", br. 46/60, 37/64, 2/67 i 14/67);
38. Pravilnik o označavanju otrova koji se stavljaju u promet na domaćem tržištu ("Službeni list SFRJ", br. 32/86);
39. Pravilnik o tehničkim normativima za plastičnu obradu obojenih metala ("Službeni list SFRJ", br. 25/86);
40. Pravilnik o tehničkim normativima za zaštitu skladišta od požara i eksplozije ("Službeni list SFRJ", br. 24/87);
41. Pravilnik o tehničkim normativima pri istraživanju i eksploataciji nafte, zemnih gasova i slojnih voda ("Službeni list SFRJ", br. 43/79, 41/81 i 15/82);
42. Pravilnik o tehničkim normativima za stabilne posude pod pritiskom ("Službeni list SFRJ", br. 16/83);
43. Pravilnik o tehničkim normativima za osobne žičare ("Službeni list SFRJ", br. 29/86);
44. Pravilnik o tehničkim normativima za električne instalacije niskog napona ("Službeni list SFRJ", br. 53/88 i 54/88);
45. Pravilnik o tehničkim normativima za izgradnju nadzemnih elektroenergetskih vodova nazivnog napona od 1kV do 400 kV ("Službeni list SFRJ", br. 65/88);
46. Pravilnik o tehničkim normativima za izgradnju nadzemnih elektroenergetskih vodova ("Službeni list SFRJ", br. 51/73, 69/73, 11/80, 36/86 i 65/88);

47. Pravilnik o tehničkim normativima za dizala na električni pogon za vertikalni prijevoz osoba i tereta ("Službeni list SFRJ", br. 16/86 i 28/89);
48. Pravilnik o tehničkim mjerama za liftove ("Službeni list SFRJ", br. 51/78, 16/88 i 28/89);
49. Pravilnik o obaveznom atestiranju dizala na električni pogon za vertikalni prijevoz osoba i tereta te o uvjetima koje moraju ispunjavati organizacije udruženog rada ovlaštene za atestiranje tih proizvoda ("Službeni list SFRJ", br. 27/90);
50. Pravilnik o tehničkim normativima za dizala na električni pogon za vertikalni prijevoz tereta sa kabinom u koju nije moguć pristup ljudi ("Službeni list SFRJ", br. 55/87);
51. Pravilnik o tehničkim normativima za zaštitu elektroenergetskih postrojenja i uređaja od požara ("Službeni list SFRJ", br. 74/90);
52. Pravilnik o tehničkim normativima za izgradnju niskonaponskih nadzemnih vodova ("Službeni list SFRJ", br. 6/92);
53. Pravilnik o tehničkim propisima o gromobranima ("Službeni list SFRJ", br. 13/68);
54. Pravilnik o tehničkim mjerama za uređaje sa svjetlećim cijevima ("Službeni list SFRJ", br. 14/67);
55. Pravilnik o tehničkim normativima za zaštitu elektroenergetskih postrojenja od prenapona ("Službeni list SFRJ", br. 7/71 i 47/76);
56. Pravilnik o tehničkim normativima za zaštitu od statičkog elektriciteta ("Službeni list SFRJ", br. 62/73);
57. Pravilnik o tehničkim normativima i uvjetima za projektiranje i izvedbu električnih postrojenja u prostorijama u kojima se radi s eksplozivom ("Službeni list SFRJ", br. 17/74);
58. Pravilnik o tehničkim normativima za elektroenergetska postrojenja nazivnog napona iznad 1000 V ("Službeni list SFRJ", br. 4/74 i 13/78);
59. Pravilnik o tehničkim normativima za zaštitu niskonaponskih mreža i pripadajućih transformatorskih stanica ("Službeni list SFRJ", br. 13/78);
60. Pravilnik o tehničkim normativima za uređaje elektroenergetskih postrojenja nazivnog napona 10 kV za rad pod naponom 20 kV ("Službeni list SFRJ", br. 10/79);
61. Pravilnik o tehničkim normativima za uređaje u kojima se nanose i suše premazna sredstva ("Službeni list SFRJ", br. 57/85);
62. Pravilnik o tehničkim mjerama za pogon i održavanje elektroenergetskih postrojenja ("Službeni list SFRJ", br. 19/68);
63. Naredba o obaveznom atestiranju prijenosnih alata sa elektromotorima ("Službeni list SFRJ", br. 21/87);

64. Naredba o obaveznom atestiranju (homologaciji) protiveksplozijskih zaštićenih električnih uređaja koji su namijenjeni za upotrebu u prostorima ugroženim od eksplozivnih smješa ("Službeni list SFRJ", br. 25/89);
65. Propisi za protiveksplozijsku zaštitu ("Službeni list SFRJ", br. 18/81);
66. Pravilnik o tehničkim normativima za postavljanje nadzemnih elektroenergetskih vodova i telekomunikacionih kablovskih vodova ("Službeni list SFRJ", br. 36/86);
67. Pravilnik o zaštiti na radu pri izradi eksploziva i baruta i manipuliranja eksplozivima i barutima ("Službeni list SFRJ", br. 55/69);
68. Pravilnik o tehničkim normativima za fasadna dizala na električni pogon ("Službeni list SFRJ", br. 19/86);
69. Pravilnik o tehničkim normativima za viseće skele na električni pogon ("Službeni list SFRJ", br. 19/86);
70. Pravilnik o tehničkim normativima i uslovima koje moraju ispunjavati prodavnice eksplozivnih materija na malo, kontejneri i druga priručna skladišta za držanje eksplozivnih materija i o uslovima i načinu njihovog korištenja ("Službeni list SR BiH", br. 21/78);
71. Pravilnik o sadržini dugoročnih programa i rudarskih projekata ("Službeni list SR BiH", br. 28/79);
72. Pravilnik o obrascima evidencija o proizvedenim i nabavljenim eksplozivnim materijalima ("Službeni list SRBiH", br. 21/78);
73. Pravilnik o zaštiti na radu i o tehničkim mjerama za razvijače acetilena i acetilenske stanice ("Službeni list SRBiH", br. 32/87);
74. Pravilnik o polaganju stručnog ispita radnika za određene poslove u oblasti rudarstva ("Službeni list SRBiH", br. 2/82);
75. Pravilnik o načinu i programu polaganja stručnog ispita radnika geološke struke ("Službeni list R BiH", br. 16/93);
76. Pravilnik o ispiranju plemenitih metala iz riječnih nanosa ("Službeni list SRBiH", br. 1/75);
77. Pravilnik o sadržini programa, projekata i elaborata geoloških istraživanja ("Službeni list R BiH", br. 16/93);
78. Pravilnik o načinu vođenja evidencije i katastra odobrenih istražnih prostora ("Službeni list R BiH", br. 16/93);
79. Pravilnik o uslovima za utvrđivanje radnih mjesta sa posebnim uslovima rada i ljekarskim pregledima radnika na tim radnim mjestima ("Službeni list SRBiH", br. 2/91);
80. Pravilnik o postupku skraćivanja radnog vremena na radnim mjestima sa posebnim uslovima rada ("Službeni list SRBiH", br. 2/91);

81. Pravilnik o uslovima koje u pogledu kadrova i tehničke opreme moraju ispunjavati organizacije koje vrše periodične preglede i ispitivanja iz oblasti zaštite na radu ("Službeni list SRBiH", br. 2/91);

82. Pravilnik o vođenju evidencija i čuvanju isprava i sadržaju godišnjeg izvještaja iz oblasti zaštite na radu ("Službeni list SRBiH", br. 2/91) i

83. Pravilnik o zaštiti na radu pri korištenju električne struje ("Službeni list SRBiH", br. 34/88).

Član 120.

Primjena postojećih standarda i normativa

Do donošenja novih standarda i normativa, primjenjivat će se postojeći standardi i normativi iz ove oblasti, ukoliko nisu u suprotnosti sa ovim Zakonom.

Član 121.

Prestanak važenja Zakona

Stupanjem na snagu ovog Zakona prestaje primjena Zakona o rudarstvu ("Službeni list RBiH", br. 24/93 i 13/94).

Član 122.

Kantonalni propisi

Kantoni su dužni u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona donijeti kantonalni zakon o rudarstvu usklađen sa ovim Zakonom, odnosno doneseni zakon uskladiti sa odredbama ovog Zakona.

Član 123.

Stupanje Zakona na snagu

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Predsjedavajući
Doma naroda
Parlamenta Federacije BiH
Stjepan Krešić, s. r.

Predsjedavajući
Predstavničkog doma
Parlamenta Federacije BiH
Safet Softić, s. r.